

Krislai

Redaktorius, kuris Save Myli.
Šį Sekmadienį Philadelphijoj.
Koks tas Velnias Gudrus!
Kur Link Beigija?
Vyčių Svajonės.
Rašo R. Mizara

Turiu po ranka "Pasaulio Lietuvių" (iš rugpj. 15 d.). Šio laikraščio vyriausiu redaktorium yra p. Skiptitis. Net šei jo paties paveikslai išspausdinti šitam numerij!

Vadinasi, apie poną Skiptitį drąsiai galima pasakyti: Tai redaktorius, kuris save labai myli!

Ir Lietuvos miestų burmistras (majoras) "visomis savo širdies stygomis" protestuoja prieš "neleistiną atvirų miestų bombardavimą".

Jie prisidėjo prie to protesto balso, kurį kadaise Amerikos didmiesčių majorai, su La Guardia priešaky, pasauliui pareiškė.

Jie protestuoja prieš Ispanijos ir Japonijos fašistus, barbariškai naikinančius miestus ir gyventojus orlaivių bombomis.

Gera!

Sekmadienį turėsime pasikutinį vasarišką didelį mūsų dienraščiui parengimą — **pikniką Philadelphijoj!** Tai bus, ištikrųjų grandioziškas "Laisvės" šalininkų susibūrimas.

Mes norime, kad jis visapusiškiausiai pavyktų. O jis pavyks, jei tik visi laisviečiai (Philadelphijos ir apilinkės) ten dalyvausim ir rūpinsimės jo pavykimu.

Iš Brooklyn ten nuvyks keletas kupinų žmonėmis bus.

Lietuvos kunigų "Šaltinis" rašo:

"Tikrasis laisvamanių vardas yra bedieviai. Tai amžinoji velnio taktika kovoje su Dievu, kad jis nuolat pasirenka vis naują ir patraukliai skambantį vardą."

Koks tas velnias velniškai gudrus!

Nesenai Belgijoje įvyko kariuomenės manevrai. Viasa manevrų "divasija", tačiau buvo nustatyta prieš Franciją!

Pasirodo, kad dabartinis Belgijos karalius Leopoldas III-čiasis užsieninės politikos dišelj atvirai suka Berlyno link. Belgijos žmonės, sako spauda, tam nepritarė. Jie nori, kad Belgija eitų ranka rankon su Francija ir visu demokratinio pasaulio, o ne su fašistiniais barbarais.

Austrijos naziai kovoja ne tik su žydais, bet ir su katalikais.

Iš ligoninių paleidžia katalikus gydytojus.

Katalikus advokatus varo iš profesijos.

Panašiai elgiamasi su katalikais žurnalistais.

Kitais žodžiais, naziai pradėjo prieš katalikus karą.

Tegu dėlto katalikai pasidėkavoja Austrijos kardinolui Innitzeriui, kuris taip pataikavo Hitleriui.

Mūsų kuniginė spauda smarkiai kritikuoja Lietuvos Vyčius, kurie, pereitam savo suvažiavime, pasisakė

Darbo Zmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 206

(8 pusl. laida) Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Penktadienis, Rugsėjo (Sept.) 2, 1938 Pavienio Numerio Kaina 3c

Metai XXVIII, Dienraščio XX

CIO Galva Lewis Nurodo Auto. Unijai Vienybės Pavyzdį

Washington. — Kai pernai iš CIO Plokščių Stiklų Darbininkų Unijos perbėgo buvęs jos pirmininkas Glen W. McCabe į Amerikos Darbo Federaciją, tai J. L. Lewis, CIO unijų generalis prezidentas, paskyrė Paulių W. Fullerį kaip administratorių tos Stiklų Darbininkų Unijos, iki išsibaigus terminas, kuriam McCabe buvo išrinktas pirmininku.

Prie McCabe siautė nepalaujami vaidai-kivirčiai toje unijoje, bet prie CIO paskirto administratoriaus Fullerio įvyko pilna vienybė, ir tuo palyginti trumpu laiku buvo šimtu procentu suorganizuoti į uniją darbininkai visos plokščio stiklo pramonės, kaip nurodo J. L. Lewis.

Išsibaigus tarnybos laikui, dabar įteikė rezignaciją Fuller. Jam Lewis išreiškė gilią padėką už sąžiningą ir sekmingą veiklą.

CIO prezidentas Lewis siūlė ir Jungtinės Automobilų Darbininkų Unijos pirmininkui H. Martinui priimti CIO administratorių, idant atsteigt vienybė šioj unijoj, kurią ardo ne kas kitas, kaip pats trockistas Martin, patiriamas Lovestono ir fašistinio kunigo Ch. Coughlino.

Sukilo 7 Tūkstančiai Korejiečių Kareivių prieš Japonus Nankinge

Shanghai, Chinija. — Kai pritrūko japonam kareivių, jie pradėjo daugmeniška imt ir Korejos, japonų kolonijos, vyrus į Japonų armiją. Bet korejiečiai nenori kariauti už savo pavergėją, Japoniją. Taigi dabar 7,000 korejiečių kareivių ir padarė ginkluotą sukilimą prieš japonus Nankinge, Chinijoj.

Tie korejiečiai atsisakė vykti į karo frontą prieš chinus ir pareikalavo sugrąžinti atgal į Koreją.

Prieš sukilusius korejiečius buvo pašaukta 10,000 japonų kariuomenės, kuri tik po žiaurių susikirtimų nugalėjo tuos korejiečius.

už steigimą savos fraternalės organizacijos.

Kunigai mano, kad tokios organizacijos steigimas palenkė LKSA. O vyčiai mano, kad pakeitus formą, jų organizacija galėtų gauti daugiau jaunimo.

Aš galiu vyčiams štai ką pasakyti: isteigimas fraternalės organizacijos, panašios, kaip mūsų Susivienijimai, nėra padaromas rankos mostu bei kalbomis. Tai labai sunkus darbas ir aš nemanau, ar vyčiai pajėgs tai padaryti.

Bet Martin spardosi prieš gerus Lewiso pasiūlymus. Jis pasinešęs išest vadina mus "pandonusius" ir jau kalba net apie didžios Auto. Darbininkų Unijos pervedimą į Amerikos Darbo Federaciją.

Amerikos Misionieriai Sako, Chinai Laimės

New York. — Iš Chinijos sugrįžo Amerikon pasisvečiuot misionieriai-gydytojai dr. W. H. Judd ir dr. Robert McClure. Jie sako, kad japonam nėra nei "šešėlio vilties" laimėti karą prieš Chiniją.

Anot tų amerikų daktarų, ypač chinai partizanai mirtinai leidžia japonų kraują. Pavyzdžiui, viena japonų divizija turėjo 20,000 kareivių, bet po dviejų mėnesių teliko jau tik 5,000, nors ši divizija nedalyvavo jokiam mūšyje su reguliaria chinių armija. Taigi chinai partizanai staigiais užpuolimais išžudė 15 tūkstančių tų japonų.

Chinų tautinė vienybė ir ūpas šiandien daug aukščiau stovi negu karo pradžioje, metai atgal, kaip liudija tie amerikiečiai gydytojai. Jie taipgi sako, kad daugiausia ginklų ir amunicijos paramos chinai gauna iš Sovietijos. Be to, Sovietai išlavina ir daug naujų chinų lakūnų.

Japonai Giriasi "Dideliu" Laimėjimu Ore

Shanghai, rugs. 1. — Japonai sako, kad jų orlaiviai nukirė 17 chinų lėktuvų ant Namyungo. Šie chinų lėktuvai buvo gauti iš Anglijos.

Bet chinai praneša, kad jie nušovė žemyn aštuonis iš 30 japonų orlaivių toje oro kovoje.

San Francisco, Calif. — Nominacijas laimėjęs į šalies senatą, Sh. Downey yra nuo senai žinomas stiprus Naujosios Dalybos rėmėjas.

Žipios iš Lietuvos

Klaipėda, rugp. 30. — Šiandienomis atplaukė į Klaipėdą pirmasis Lenkijos laivas.

Kaunas, rugpj. 30. — Šiandien rugsėjo 8 d. rengiamas iškilmingai švent Lietuvos kariuomenės diena. Kaune laukiama šesiu tūkstančių savanorių, gausaus Latvijos lietuvių būrio ir šiaip ekskursijų iš visos Lietuvos.

Susitarė...

Taip Lietuvos karikatūristai imatė Sovietų Sąjungos-Japonijos ginkluoto konflikto baigimą. Telpanti karikatūra yra dailininko Zuko, tilpusi "Lietuvos Žiniose". Kratomas galingos Sovietų Sąjungos rankos, japonas sako: — "Na, jei šitaip, tai susitaukym. Mes pradėjom, mes galim ir baigti. Banzai!"

Liaudiečiai Užėmė Svarbių Kalną Estremaduroj

Hendaye, Franc. — Ispanijos pasienis. — Liaudiečiai ir toliau žygiuoja pirmyn Estremaduroj, pietiniai-vakariniai Ispanijoj, ir visiškai atėmė iš fašistų kariniai svarbių Benquerencia kalnyną.

Liaudiečiai taip pat perkirto fašistų vieškelį ir geležinkelį tarp Almorcho ir Castueros, kuri yra svarbus generolo Franco centras šiame fronte.

Valdžios lėktuvai bombomis ir kulkasvaidžiais naikina ir blaško naujus būrius fašistų kariuomenės, atsivėnčiamos į Estremaduros — Almaden frontą.

Ebro upės vakariniam šone jau trečia diena kaip beveik nėra mūšių. Fašistai pailsę, išsisėmę ir laukia pastiprinimų.

Chinai Ištaškė Dvi Atkaklias Japonų Atakas

Chinų štabas, ties Juichang. — Per kelias dienas japonai didžiausiu įkaitimu šturmo chinos Juichango apylinkė, bet chinai sudaužė priešų pastangas, nukovė ir sužėdė per 3,000 japonų, o likusius nuvijo atgal iki Juichango priemiesčių.

Chinai pagrobė daug japonų ginklų, amunicijos ir kitų reikmenų Hung ir Mo kalnuose toje srityje.

SSRS Ragina Demokratines Šalis Išvien Gint Čechoslovakiją

Maskva. — Nefasistinės valstybės turėtų suieiti konferenciją ir nuspręst suvienytomis jėgomis gint Čechoslovakiją nuo Hitlerio, — rašo "Journal de Moscou", francūzų kalba leidžiamas dienraštis Maskvoj, išreiš-

Atslūgstas Karo Pavojus Europoje

London. — Išskrido Vokietijon Anglijos ambasadorius Henderson, kuris turėsias asmenišką pasikalbėjimą su Hitleriu ir raginsias taikytis su Čechoslovakija.

Anglijos spauda vėl švelniau kalba apie Hitlerį, nes "gal" jis nevykdysias kariuinių savo planų prieš Čechoslovakiją.

Praha. — Anglijos tarpininkas lordas Runciman daro spaudimą Čechoslovakijos vokiečių fašistų vadui Henleinui, kad jis tartųsi su Čechoslovakų valdžia apie tautinių teisių praplatinimą vokiečiams tame krašte.

Čechoslovakijos valdžia svarsto apribotos savivaldybės planą vokiečiams ir kitom tautinėm mažumom, panašiai į Šveicarijos kantoniškas savivaldybes.

Hitlerininkai norėtų tokios plačios savivaldybės, pusiau — nepriklausomybės, kokia Airija išsikovojo iš Anglijos.

Paryžius. — Francijos ministris pirmininkas Daladier pareiškė, kad jeigu tektų susikirst su Vokietija, tai Francija tikrai laimėtų karą.

Berlin. — Nazių spauda irgi jau netaip smarkiai karškai rėkauja prieš Čechoslovakiją.

Japonija Rengiasi Valdiškai Kontroluoti Pramone

Tokio. — Japonijos karo ministeris gen. Itagaki sako, kad neužilgo turės būt įvesta valdžios kontrolė (komanda) ne tik amunicijos gaminime, bet ir stambiojo Japonijos pramonės apskritai. To reikalauja karas su Chinija, karo "pavojus" su Sovietais ir Japonijos atsilikimas prieš kitas didžiasias pramoniškas valstybes pasaulinėse rinkose.

Geležinkiečiai Balsuoja Streiko Klausimą

Chicago, Ill. — Tūkstančiai viršininkų Geležinkelių Brolių (darbininkų unijų) daro visuotinę balsavimą nariuose, ar jie streikuos ar ne prieš kirtimą 15 procentų algos.

Kasdien Skaitykite
"LAISVĖ"
Sekite Žinias iš karo eigos Ispanijoje ir konflikto tarpe Sovietų Sąjungos ir imperialistinės Japonijos.

kiek Sovietų nuomonę. Toks nusistatymas atgrąsintų fašistinius diktatorius nuo karų ir prieš kitas silpnas valstybes (tame skaičiuje ir Lietuvą).

Hitleris dabar kreipia daugiausia dėmesį į vieną punktą Sovietų tarpusavinės pagalbos sutarties su Čechoslovakija. Tas punktą sako: Sovietai eis kariauti už Čechoslovakiją, jeigu Francija kariškai rems už pulką Čechoslovakiją.

Taigi Hitleris daro spaudimą Anglijai, kad Anglija paveiktų Franciją, idant Francija negintų Čechoslovakijos. Bet Hitleris gali apsiriki. Nes, nežiūrint Francijos, Sovietai gali duot karinės pasipirties Čechoslovakijai.

O kaip Sovietai prieitų prie Čechoslovakijos, kurią Lenkija ir Rumunija atitveria nuo Sovietų Sąjungos? — Sovietai siustų Čechoslovakijai pagalbos per kamputį Rumunijos, nes Sovietai turi užtikrinimą, kad Rumunija perleistų tokią pagalbą Čechoslovakijai.

Sovietų veikėjai peikia Anglijos politiką, perdaug nuolaidžia Hitleriui.

USA Valdžia Primoka po Pusšesto Cento už Bušelį Išgabenamų Kviečių

Washington. — Jungtinių Valstijų valdžia primoka po 5 ir pusę cento už kiekvieną bušelį kviečių, išvežamų į užsienius parduot. Tie primokėjimai yra taikomi padengt muitinios mokesčius, kuriuos įvairios šalys ima už grūdų įgabenimą iš svetur.

Tokiais p r i m o k ė j i m a i s Amerikos valdžia stengiasi, kad būtų užsieniams parduota 100 milijonų bušelių Amerikos kviečių perviršaus. Tatai tarnautų ir palaikyt aukštesnę kviečių kainą farmeriams šioje šalyje.

Roma. — Mussolinio valdžia rengiasi išleisti "įstatymą", kad valdiškose ir privačiose raštinėse negalėtų tarnaut daugiau kaip viena moteris ar mergina ant kiekvienos dešimties vyrų raštinių. Sako, moteris vieta "namie."

San Francisco, Calif. — Kongresinės Dies'o komisijos "parodymai" prieš Harry Bridges kaip "ateivį komunistą" yra tiktai melai, — sako Bridges.

Japonija turėjo per 500 milijonų dolerių aukso pirm karo su Chinija; o dabar jau neturi nė 100 milijonų.

ORAS

Šiandien būsią gražu. — N. Y. Oro Biuras.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year.....	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year.....	\$6.00
Foreign countries, per year.....	\$6.50
Canada and Brazil, per year.....	\$5.50
United States, six months.....	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months.....	\$3.25
Foreign countries, six months.....	\$4.00
Canada and Brazil, six months.....	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Anglijos ir Francijos Spauda apie SSSR-Japonijos Mūšių Pailaubas

Mūsų skaitytojams bus įdomu žinoti, ką rašė apie Sovietų Sąjungos-Japonijos mūšių pailaubas Anglijos ir Francijos spauda. O ji rašė beveik išimtinai girdama Sovietų Sąjungos taikos politiką, ir įvertindama jos galybę. Spaudos citatas, kurias mes žemiau paduodame, imame iš "L. Zinių" (rugsj. 20 d. laidos). Stambus Londono "Times" rašė:

"Koki bebūtų galutinai rusų-japonų susikirtimo rezultatai, šiam tarpui tie rezultatai gali būti tikrai Japonijai nepalankūs. Jau metai, kai japonų militarinė klika, jos pačios žodžiais sakant, "kariuola su Kinija tikrai kaire ranka." Pradėjus karą su Kinija, Mandžūrijos garnizonai buvo daugiau kaip padvigubinti ir šita milžiniška atsarguma jėga surijo daugumą geriausių japonų karo vyrų ir jų karo technikos grietinėlę. Ne lengva yra numatyti greitą ateitį tokį rusų-japonų santykių pagerėjimą, kuris leistų didžiąją dalį jų jėgų artimiausiais mėnesiais atitraukti iš Mandžūrijos ir pasiųsti ją kariuotėi į Kiniją.

"Pavojus Japonijai dabar ne mažėja, bet dargi didėja ir jis nebus pašalintas."

Londono "News Chronicle" šitaip pareiškia:

"Japonija, be abejo, susilaukė didelio diplomatinio pralaimėjimo. Nuo įsiveržimo į Mandžūriją japonai laikėsi agresingai ir provokuojančiai. Rusija juos pamokė, kad agresijai yra ribos. Tada yra pamoka, kurią ir kiti agresoriai gerai padarytų įsidėmėti."

"Evening Standard" dienraštis mano, jog Sovietai savo taikos politiką ir jėga padarė milžinišką triumfą pasaulio žmonių akys. Jie pasirodė nebija Japonijos ir tuo pačiu sykiu yra dideli taikos šalininkai.

Tiek apie Londono spaudą. Pažiūrėkim, ką tuo pačiu klausimu rašė Paryžiaus spauda. Dienraštis "Ordre" nurodė:

"Čangkufengio pailaubos yra pamokinančios daugeliu atžvilgių. Jos rodo, kad Japonija šiuo metu negali kariuotės su Sovietų Sąjunga."

"Bet Sovietai neleidė savęs įbaityti blefu. Jie reagavo greitai, energingai ir kietai. Rezultatas: Tokio nusileidžia. Reikia ta proga pažymėti, kad nežiūrint į priešingus gandus, maršalas Blücheris visą laiką neperstojo klausęs Maskvos įsakymų..."

"...Rusų griežtumas šiame atsitikime perviršijo japonus. Tai yra faktas... Mes manome, kad šiuo metu Maskvos pergalė yra Paryžiaus ir Londono, o todėl ir taikos pergalė. Todėl mes džiaugiamės pailaubomis, kurios patenkina Rusiją, kuri, visų nešališkų žmonių nuomone, šiame ginče buvo teisi... Jei Anglija galėtų pagaliau suprasti, kad karo pavojui pašalinti anglų-sovietų paktas turi papildyti prancūzų-sovietų paktą, mes tikrai džiaugtumės."

Dienraštis "Republique" šitaip komentavo:

"Smarkiųjų mūšių bėgyje, kurie tęsėsi apie savaitę, rusai nenusileido, japonai

taip pat. Juo mūsų didėjo, juo daugiau abi pusės metė jėgų į juos. Tokiu būdu afera kryo į karą ir vieną momentą galima buvo save klausti, ar nesibaigs tai tikru karu? Bet nei rusai, nei japonai nebuvo suinteresuoti karu ir, kaip rytuose sakoma, jei galima buvo išlaikyti veidą (prestižą) abi šalys buvo linkusios į kompromisą... Todėl iš rusų pusės Stalinui ir Litvinovui tenka moralinis nuopelnas už taikos išlaikymą."

"Rusija dar kartą, rodydama tvirtumą ir garbingumą, mokėjo išlaikyti reikalingą šaltumą ir parodė savo norą išlaikyti taiką. Rusija pasiekė to rezultato. Ji gerai nusipelnė taikos reikalui."

Šitaip atsiliepė Londono ir Paryžiaus spauda. Reikia atsiminti, kad šitie visi dienraščiai yra buržuaziniai. Jie tačiau priversti pripažinti, jog Sovietų Sąjunga pasaulio taikai išlaikyti yra milžiniška jėga. Sovietų politika—taikos politika. Antra: ši spauda pripažįsta, kad Sovietų Sąjunga—nepaprastai tvirta ir prieš nesibijo.

Ką į tai dabar pasakys tie visoki smailagalviai, kurie dar taip neseniai džiugavo, būk, girdi, po to, kai buvo sučiūpti Raudonojo Armijos snipai ir sušaudyti, tai visa šalis tapusi sudemoralizuota ir silpna? Mes tuomet sakėme, jog toki teigimai—plepalai.

Gyvenimas parodė, kad mes teisingi.

Gavo Per Nosį

Reakcinis Dies'o komitetas, kuris dabar "tyrinėja" komunizma, reikalavo, kad darbo sekretorė Perkins išdeportuotų iš šios šalies laivakrovių ir marininkų unijos vadą, Harį Bridges. Kaip žinia, Bridges nėra Amerikos pilietis, bet yra veiklus unijoje ir turi daug įtakos darbininkuose. Dėlto reakcininkai sukruto reikalaujanti valdžios jį išdeportuoti į Australiją, jo gimtinę šalį.

Reakcininkai įrodinėja, kad Bridges esąs komunistas ir dėlto jis negalys čia gyventi.

Sekretorė Perkins atsakė ponui Diesui, kad jis, visų pirma, kliša nosį ne ten, kur reikia. Antra, Bridges išdeportuoti valdžia negali, kol nebus išspręstas aukščiausias Jungtinių Valstijų teisme klausimas: ar galima nepilietį žmogų išdeportuoti tik dėlto, kad jis yra komunistas?

Penktojo distrikto federalinis apeliacijų teismas buvo nutaręs, jog nepilietio deportuoti valdžia neturi teisės tik dėlto, kad jis yra komunistas. Toji byla apeliuota į aukščiausią šalies teismą, kuris ją spres turėtų sekančiojo savo sesioj.

Kaip ten nebūtų, bet gerai, kad ponias Perkins uždavė per nosį reakcininkui, kuris ją kišo ne į savo biznį!

Kaip Žmonės Šiandien Supranta Komunistus?

Po to, kai t. v. kongresinis Dies'o komitetas pradėjo "tyrinėti" Amerikoje komunizma, tasai žodis labai išsigarsino. Kasdien dienraščiuose telpa ilgi straipsniai apie komunizma ir komunistus. Po draug su šiais "tyrinėjimais" ir pati komunizmo prasmė keičiasi. Šiomis dienomis Bostone išeinąs metodistų savaitraštis "The Zions Herald" nurodo, jog, šviesoj tyrinėjimų, tenka pakeisti patys supratimas apie komunizma. Laikraštis, be kitko, rašo, kad komunistas yra tas, kuris—

Tiki į mūsų krašto konstitucines laisvės žodžio, laisvės spaudos ir laisvės susirinkimų teises.

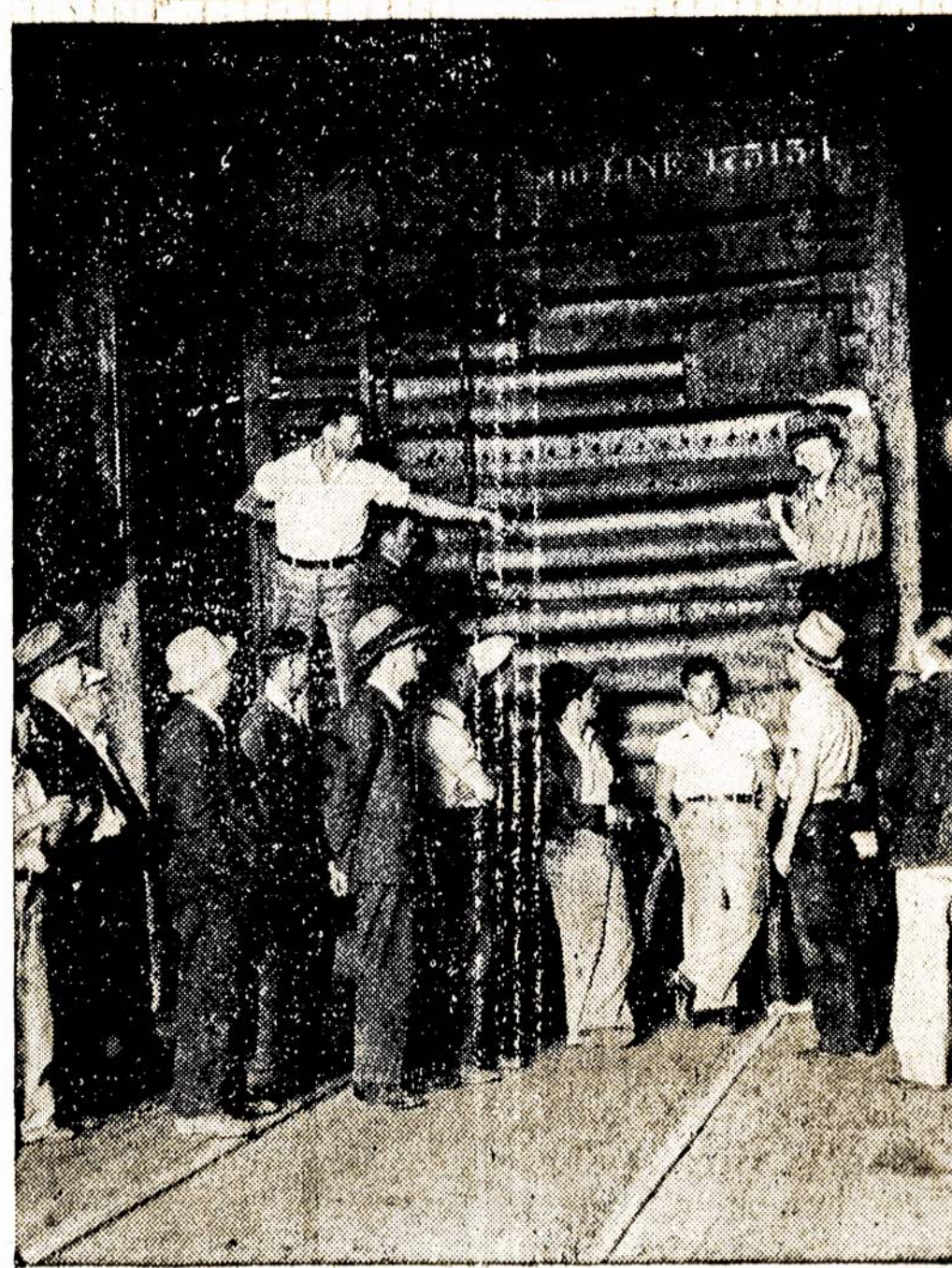
Kuris pasišventusi darbuojasi pasaulio taiką palaikyti.

Kuris remia Ispanijos respubliką.

Kuris priešinas Hitleriui ir Mussoliniui.

Kuris yra darbo žmonių prieteliu, ir tt., ir tt.

Nežinia, kuriais tikslais paminėtas laikraštis tokį dalyką išspausdino, tačiau, turime pasakyti, kad tai tiesa.

Keliaujantis prekių vagonas: tai vagonas, atgabentas su Woolworth prekėmis. San Francisco unijistai atsisakė prekes iškrauti, nes jos buvo skebų sukrautos.

"Laisvės" Bendradarbių Šeima Didėja

"Laisvės" Redakcija atsitiktinai gavusi lietuvių studento Oskaro Breivės adresą, kreipėsi į jį prašydama, kad nors parašytų iš savo įspūdžių apie Skandinavijos kraštus, kur jis studijuoja meną ir literatūrą. Redakcijos dėmesį jis atkreipė savo rašiniais pažangiojo Lietuvos spaudoj k. a. "Lietuvos Žiniose", "Kultūroje" ir kituose laikraščiuose. Ypač mums, Amerikos lietuviams palankus jo straipsnis neseniai tilpo "L. Z." pavadinamas "Amerikos lietuvis—pažangos žmogus." Redakcijos kreipimasi mūsų tautietis stud. Breivė atsakė laišku, kurį čia mes žemiau ir paduodame.

Red.

Brangūs lietuviai! Tamstos prašote mane ką nors jums parašyti, ką jūs galėtumėt atspausdinti savo dienraštyje. Nesu politikas, bet jūsų prašymą stengsiuos išpildyti. Stengdamasis bendra dirbiau lietuvių spaudoj, kurią skaito darbo žmonės, aš tikiuosi būsiu naudingas savo tautai, nes juk ne visi turi laimės mokytis universitetuose, pažinti svetimus kraštus, o visi nori lavintis, šviestis, kultūreiti. Aš jau siūsiu esąs laimingas galėdamas padėti tiems, kurie lygiai kaip ir aš pats nori skaityti ir skaitant mokytis. Aš jums rašysiu, kiek leis man laisvos nuo darbo valandos.

Tiesa, Lietuvoj yra įsigalėjęs paprotys apie laikraščio bendradarbių sprestį iš laikraščio ideologinės krypties. Todėl už bendradarbiavimą jūsų dienraštyje, kuris į Lietuvą neleidžia, mas, aš galėčiau susilaukti kai kurių gan skaudžių nemalonumų. Taigi, mano sutikimas pas jus bendradarbiauti verčia mane būti labai atsargiu ir imtis atsakomybės tik už savo rašinių turinį, visai nušalinti paliekant jūsų ideologines pažiūras. Aš esu gilai įsitikinęs, kad visi lietuviai, nežiūrint jų religijos ir ideologinių skirtumų, gali dirbt bendrai siekdami ginti Lietuvos respublikos nepriklausomybę ir kelti lietuvių tautos kultūrą. Kadangi jūs situos susipratusio lietuvių tikslus pripažįstate ir savo pastangomis juos remiate, tikiuos, kad mano bendradarbiavimas su jumis net Lietuvos valdžios įstaigų, nuo kurių aš kaip pilietis priklausau, bus pateisintas ir mano rašiniai nusikaltimu nebus paaiškinti.

Su geriausiais linkėjimais Amerikos lietuviams, Osk. Breivė.

Upsala, Švedija.

ŠYPSENOŠ

Gražu ir Malonu Šiaulių Mieste ir Jo Apylinkėse

Rašo Vargę

Gražu mūsų Šiaulių mieste, Plaukiojam lyg kokiam svieste, Einam vakarais į sodą Susirasti sau paguodos... Gražu būti naktį mieste, Laisvai gali išsitiesti, Kai alaus perdaug išryji, Paskum guli patvoryje. Taip pat gražu ir klibuobus, Šokama, kol grūta lubos, Kolei kelneris išprašo Ir dar antausius aptašo. Gražu baruose už stalo Pasigerti iki galo, O paskum, kai nėra lito, Į pakaušį gauti plytą. Gražu prie fontano skvėre, Jį jau visiškai aptvėrė, Dabar ten tik šiukšlės mėtos, Nes kitur nėra joms vietos. Dar gražiau paplūdimyje, Kur kumpelninkai jau bijo Savo griėnią kūną plauti, Kad netektų apsigauti. Nes vanduo, kaip pienas baltas Ir pasiutiskai dar šaltas, Kas jame nusimazgoja, Tuojau gripas tą apstoja. Pliaže blusos šokinėja, Nuogos panos vaikštinėja, O viengungiai pasislėpę, Godžiai žiūri išsišiepę. Dar gražiau paežeryje, Ten jau ryklis ryklį ryja, Tiek gyvūnų ten priviso, Kad baisu įbristi iš viso. Dar gražiau mūs ligoninėj, Dėl kurios trošku krūtinėj, Kai prisimeni jos pietus: Barščius, kompotą, kotletus... Gražu buvo ir tam bute, Kuriam veisėsi gegutės, Bet po didžiojo ablavu, Visą lizdą ten sugavo. Tokis tad šiauliuos gražumas, Kai visur yra žalumas, Greit žydės jau vasarojus. Tat šiauliuose, mat koks rojus.

(Kuntaplis)

Žinios iš Lietuvos

KAS GALI ĮVYKTI ELGIANTIS NEATSARGIAI SU PRIMUSU

Kleboniškių kaime vieno ūkininko trobose apsigyvenusi vasaroti Donų šeima. Patar-nauti Donai laikė mažametę 13 metų amžiaus mergaitę. Vieną kartą, Donams išvykus į mišką, pasilikusi bute mažametė mergaitė virė ant primuso pietus. Mergaitė, nemokėdama apsieiti su primusu, uždegė namus, o be to, šalia esančių 7 ūkininkų gyvenamas trobas ir 8 ūkių trobesius, padarydama 27,370 litų nuostolių. Kauno apyl. teismas, mažametės mergaitės šeimininkę Donienę, už tai, kad ji leido nemokančiai mažametei tinka-mai elgtis su primusu virti pietus, dėl ko įvyko nelaimė, nubaudė 1 mėn. paprasto kalėjimo, o mažametę teismo pabarimu. Kauno apygardos teismas Donienę išteisino, o mažametės sprendimą patvirtino.

PLATINO SVETIMOS VALS-TYBES LOTERIJOS BILJETUS

Kauno muitinės valdininkai, peržiūrėdami siunčiamus į užsienį laiškus, rado Antano Raščiaus rašytam į Airiją laiške 12 užsienio loterijos bilietų šaknelių. Kadangi užsienio loterijos bilietus Lietuvoje draudžiama pardavinėti, Raščius buvo iškelta byla. Teisme Raščius aiškino, kad loterijos bilietus iš Airijos išsirašė sau. Bet tai buvo netiesa, nes šaknelėse buvo pažymėti asmenys, kuriems buvo parduoti bilietai. Kauno apygardos teismas Raščių nubaudė 150 litų pinigine bauda, jos nesumokėjus —10 parų arešto.

KAIP SESUO "AUKLEJO" SAVO SESERS DUKRELĘ

Viena kaunietė atidavė gy-

venančiai kaime savo išteklėjusiai seseriai Salenelienei už tam tikrą atlyginimą auginti savo 6 metų mergaitę. Praėjus keliems mėnesiams, staiga mažą mergaitę atvyko į Kauną pas savo motiną ir jai skundėsi, kad pas tetą negalinti būti ir turėjusi pabėgti. Mergaitė prašė motiną nusiųsti jos atgal pas tetą, nes visviena ji pabėgsianti. Paaiškėjo, kad Saleneliene užuot auklėjusi mergaitę su ja labai žiauriai elgėsi. Ji mergaitę mušdavo, jai neduodavo valgyti. Kai mergaitė prašydavo valgyti, tai Saleneliene jai liepdavo valgyt pelenus. Užpykusi mergaitę susigraudavo ir surišusi kojas pakabindavo po staklėmis. Kai nuo to mergaitė apalpdavo, tai Saleneliene, pasiėmusi iš šulinio vandens, pil-davo ant mergaitės, kad atsi-gautų. Už tokį žiaurų elgi-mąsi su sesers dukrele kaunie-tė Saleneliene patraukė teismo atsakomybėn, prašydamas tei-smo ją skaudžiai nubausti. Vakar Kauno apygardos tei-smas Salepeliene nubaudė 4 mėnesių paprasto kalėjimo bausme.

Už Kėsinimą Pavogti Trys Mėnesiai Kalėjimo

I esančią Juozapavičiaus prospektą valstybinės degtinės parduotuvę užėjo Vacius Šimanskis. Kadangi tuo laiku parduotuvėje nebuvo parda-vėjos, tai Šimanskis bandė pri-eiti prie degtinės ar pinigų kasos. Jis buvo belipas per užtvartą, bet, išgirdęs ateinan-čią parduotuvę, šoko nuo už-tvaros viršaus ir ėmė bėgti. Parduotuvė, manydama, kad Šimanskis ką nors pavogė, vi-josi paskui. Buvęs netoli poli-cininkas Šimanskį sulaukė.

Už šį pasikėsinimą Kauno apygardos teismas Šimanskį nubaudė 3 mėnesių paprasto kalėjimo bausme.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Malonėkite man suteikti žinių apie Pietų Polį. Apie Šiaurės Polį būna tankiau rašoma laikraščiuose; virš metalo atgal per jį per-skrido Sovietų lakūnai. Bet apie Pietinį Polį labai mažai girdėt. Būsiu labai dėkingas už suteiktą bent trumpų informaciją.

Skaitytojas.

Atsakymas

Apie Pietų Polį randasi didelis žemės plotas, vadinamas Antarktika. Tas kontinentas yra daug didesnis už visą Europą. Iki šiol to milžiniško kontinento ištirta tik pakraščiai. Gilumon kontinento pavyko nukelti tik nedaugeliui tyrinėtojų.

1911 ir 1912 metais šunų ir čiūžių pagelba pasiekė Pietų Polį Amundsenas ir Scottas, o daug vėliau—1928-1930 m. Byrd'as nulekė su lėktuvu. 1928-1930 ir 1933-1935 metais Byrd'o gerai įrengta ekspedicija suteikė pasauliui daugiau mokslinių žinių apie Antarktiką.

Didelė dalis Antarktikos uždengta sniegu ir milžiniš-kais ledynais. Pakraščiais yra didelių salų, o viduj kontinento randasi aukštumų ir kalnų kartais siekiančių iki 12,000 pėdų aukščio. Patsai Pietų Polius (ašigalis) randasi aukštumoj apie 9,000 pėdų. Ledynai po-

valiai slenka į jūras ir nuo jų atitrūksta milžiniški ledų kalnai, kurie, kartais, būna keliolikos kvadratinų mylių didumo. Tarp aukštumų yra užgesusių ir veikiančių vulkanų. Vienas iš veikiančių vulkanų yra Erebus.

Antarktikos klimatas yra labai žiaurus. Žiema būna daug ilgesnė, negu prie Šiaurų Poliaus, o vasara šalta. Vidutinė temperatūra rytiniam pakraštį: šilčiausio mėnesio—sausio—6,7, o šalčiausio—liepos—38,8. (Laipsniai pagal Centigrado termometrą).

Viduržiemio laikotarpiu, (t. y. apie liepos mėn.) temperatūra, kartais, nuopula net iki—60°. Ant kontinen-to klimatas dar žiauresnis.

Antarktikoj šiaučia stiprūs vėjai, kurie pasiekia net iki 285 kilometrų greitumo į valandą. Gilumoj Antarktikos nėra nė gyvūnijos, nė augalų, nes 99% viso ploto yra uždengta ledu ir sniegu, kurio sluogsnis tūlose vietose, sakoma, siekia net pusantro mylios storumo. Kur nėra žemė uždengta ledu ir sniegu, ten vasaros mėnesiai (gruodžio, sausio) pasirodo nuskurdę samany pavidalo augalai.

Bet pakraščiais sausžemio ir jūrose gana daug randasi bangžuvių, ronių, pingvinų, jūrų varnų ir kt. Poliarinė naktis prie Pietų Poliaus, taip kaip ir prie Šiaurų, tęsiasi 6 mėnesius.

Elizabeth, N. J.

Bangos Choro busas į "Laisvės" piktiniką Eddington, Pa., nuo 408 Court St. išeis lygiai 10:30 ryto šį sekmadienį, rug-

sėjo 4 d.

"Round trip" bilietas \$1.50. Doleris depozito užtikrina vietą. Gal dar paimsim ir kitą busą.

Jūsų užsakyrius priims bilietus iš sekamų: Connie Pociūnas, Helen Rodgers, Al ir Tony

Pociūnas ir Stanley Rengle šį vakarą nuo 8 iki 9 val. ir šes-tadienį po piet nuo 2 iki 5 val. Komitetas.

"Gaukite "Laisvės" Naujų Skaitytojų.

Tai Bent Karžygis Buvo Tas Žemaitis

136 metai atgal, Šiaulių valsčiuje gimė Pranas Šemeta, būsimas šaunus karžygis.

Jis išėjo mokslus Raseiniuose ir Vilniaus Universitete ir norėjo įstoti į Rusijos kariuomenę; bet rusų armijos vadai tada buvo taip priešingi lietuviams, kad ir Šemetos nepriėmė į savo kariuomenę.

1830 m. įsiveržė sukilimas prieš skaudų Rusijos viešpatavimą, ir Šemeta tuoj pateko į sukilimo sūkurį. Jis daugiausia rūpinosi ginklais ir amunicija, bet sudarė ir savo sukilėlių būrį ir kovojo prieš caro kariuomenę Šiaulių apylinkėse. Sukilimo vadas Gelgaudas pakėlė Šemetą už narsą ir veiklumą į vyresnius karininkus-majorus ir paskyrė jį į žemaičių valdžią. Bet sukilimas buvo nuslopintas, ir Šemetai teko sprukti į užsienį.

Kariavo Belgijoje, Egipte ir Italijoje

Tada Šemeta nuvyko į Franciją, ir netrukus įstojė į generolo Gerardo kariuomenę, kuri padėjo belgams kariauti dėl nepriklausomybės nuo Holandijos.

Toliau Šemeta nusidangi-

no net į Aigiptą ir kariavo eilėse to krašto žmonių prieš žiaurią, sauvališką Turkijos sultono valdžią.

Apie 1848 metus Šemeta atvažiavo į Italiją ir įstojė į kariuomenę garsaus revoliuciniai-tautinio vado Garibaldi'o. Tuo laiku Garibaldi'o kovojo už Italijos politinę laisvę ir tautos vienybę. Čia Šemeta įvairiuose mūšiuose taip pasižymėjo pastovumu ir narsa, kad Garibaldi paskyręs jį artimiausiu sau karininku-adjutantu.

Nepavyko Šemetai kova už Lietuvos tautinę laisvę, tai jis metėsi talkon kitom tautom, kurios grūmėsi už savo laisvę.

Galima būtų sakyti, kad tas tvirtas žemaitis buvo "iš prigimties" kariautojas. Bet jis domėjosi ne vien kariais, ale daug laiko skyrė mokslui, menui ir kultūrai.

Nežiūrint pilno karų ir neramumų gyvenimo, vis tiek Pranas Šemeta ilgai gyveno. Jis mirė 1882 metais Dresdenėje, Vokietijoje, sulaukęs 80 metų amžiaus. Ten ir palaidotas. —L.

Albanijos valdžia taip pasivergė Italijai, kad net nauja savo tautinį himną pavedė sukomponuoti Romos muzikos akademijai.

BALTIJOS JŪRA IR LIETUVOS PAJŪRIS

Baltijos Jūra turi 385,000 ketvirtainių kilometrų plotą, neskaitant joje esančių salų. (Kilometro ir metro ilgis paduotas amerikoniškomis pėdomis ir coliais straipsnelyje "Didžiausi Lietuvos Ežerai", šiame puslapyje.)

Baltijos Jūra randasi tarp šių devynių šalių: Lietuva, Latvija, Estija, Sovietų Sąjunga, Suomija (Finija), Švedija, Danija, Vokietija, Lenkija ir dar Danzigo kraštas.

Lietuvai priklauso 95 kilometrų tos jūros pakraščio. Kiekviena šalis, prienanti prie Baltijos Jūros, turi pilną teisę joje, kaip savo nuosavybėje, tik penkių kilometrų ir trečdaliao platumo ruožo; o toliau tai tarpvalstybiniai vandens plotai, kur visos valstybės turi lygias teises.

Vidutinis šios jūros gilumas yra 60 metrų; o Lietuvos pajūris visai negilus. Gilesnės kaip 10 metrų vietos prasideda tik už poros kilometrų nuo Lietuvos krantų. Giliausia vieta tarp Švedijos ir Lietuvos yra 100 metrų.

Baltijos Jūros dugne vietomis stūkso smėlis, o vietomis akmenų plotai. Akmenų ruožas ties Palanga prasideda už 36 metrų nuo kranto ir tęsiasi per 20 kilometrų pločio.

Baltijos Jūra palyginti ne sūri. Jos vandenyje tik biskį daugiau kaip pusę procento druskos; o didžiuriose vandenynuose paprastai būna druskos iki 3 procentų ir 6 dešimtadalių. Baltija

per metus gauna apie 450 kubinių kilometrų gėlo ("prėsko") vandens. Kadanai jūra abelai negili, tai tas vanduo ir atmieša jos sūrumą.

Dėl mažo sūrumo Baltija lengviau užšala negu kitos jūros; bet užšala tik siauras jos ruožas. Vidutiniai Baltijos Jūra ties Klaipėda būna užšalusi 12 dienų. Estijos pakraščiuose — 90 dienų, o Suomijos pakrantėse net 4 mėnesius. —A.

Akių Ligoniai ir Jų Gydymas Lietuvoje

Vytauto Universiteto Klinikoj Kaune pernai gydėsi akis 6,100 žmonių, ne tik kauniečiai, bet ir kiti. Daugiausia buvo gydoma nuo trachomos, —net 910.

Nepagydomai akių per metus buvo atvykę 37; ir gydytojai nustatė, dėl ko ir kiek jų apako, būtent: 27 procentai nuo glaukomos, 13 ir pusę proc. nuo sifilio, 8 procentai nuo trachomos ir tt.

Belgijos pilietis Alb. Vissers išrado tam tikrą valgių dantims pamankštinti ir taip palaikyti jų sveikatą. Valgis padarytas iš maistingų dalių su tulais kietumais ir duoda dantims gana daug darbo. Jis gaminamas nedideliais gabaliukais, kuriuos išradėjas vadina "valgomais akmenimis".

(Bet, rodos, dantų mankštai užtektų gerai įdžiūvusios duonos gabalo.)

Išnykusieji Lietuvos Miestai

Senuose raštuose apie Lietuvą yra minimi tūli jos miestai, kurių šiandien jau nėra nė pėdsako. Tuose raštuose dažnai skamba Karšuva. Kur jina stovėjo, dabar niekas negalėtų pasakyti. O Karšuva buvo žymus žemaičių prekybos ir amatų centras.

Taipgi nežinia kur pasidėjo Bareikiai ar Bareikėnai, Lėtavėnai ir Dabikinė. Dar keisčiau, kad nėra likę jokių pėdsakų Vorutos, didžiojo Lietuvos kunigaikščio Mindaugo sostinės.

Tik vardas tėra likęs Vencavų miesto, kuris kadaise stovėjo Zarasų apskrityje, prie Daugaupilio-Tilžės-Vilniaus - Rygos vieškelio. Kol šiais vieškeliais ejo gyvas judėjimas, Vencavai žydėjo; o kai susisiekimai nukrypo į kitas puses, pradėjo smukti, žlugti ir Vencavų miestas.

Ypač daug pranyko mažiukų miestelių, kurie buvo išdygę apie senoviškas didžiasias Lietuvos piliis. Jie sutirpo kartu su tomis piliimis.

Kur blogėjo verslo, biznio bei susisiekimio sąlygos, nyko ir miestai. Taip pat galimas daktas, kad tūli senosios Lietuvos miestai buvo per karus sunaikinti ir su žeme sulyginti.

Didžiosios Lietuvos Ežerai

Daugiausia ežerų Lietuvoje yra palaikai ledynų gadydys —jie milžiniškų ledų išrausti, išgulėti.

Senovėje Lietuvos ežerų skaičius buvo didesnis negu dabar. O giriom nyksta, mažėjant dėl to drėgmės, nyko ir ežerai; daugelis jų nepaliko jokios žymės.

Dabar daugiausia ežerų yra rytinėje Lietuvoje, Utenos ir Zarasų apskrityse, bet nemažai jų telkšo ir pietinėse šalies dalyse. Kita stambi ežerų grupė randasi vakaruose, Telsių apskrityje. Ilgiausias tai Dubingis ežeras: jis turi 22 kilometrų ir pusę ilgio. —Kilometras yra 3,280 pėdų ir 10 colių.

Bet Dubingis ežerą beveik per vidurį perkerta dabartinis Lenkijos rubėžius su Lietuva. Arti Dubingių yra kitas stambus ežeras —Aisetas, 16 kilometrų ilgio. Bet jeigu ežero ilgis būtų skaitomas sulig jo krantų linijos, tai bene pirma vieta tęktų Sartų ežerui, kuris taip išsiraugęs, kad jo krantai turi 75 kilometrų ilgio.

Didžiausias savo plotu ežeras nepriklausomai Lietuvoje tai Dusios ežeras: jis turi 23 ketvirtainius kilometrų plotą, 2,333 hektarus. — Hektaras yra apie pustrėčio akro.

LIETUVOS IDOMUMAI

Avilio ežero plotas yra 1,300 hektarų, Sartų 1270 ha., Metelio 1,267 ha., Luodžio 1,240 ha., Platelių 1,205 ha. ir Rėkyvos 1,166 hektarų.

Bet didžiausi lietuviški ežerai dabar randasi Vilniaus kyašte, Lenkijos "globoj", būtent: Naručio ežeras 8,050 hektarų, Snudų 6,300, Strusto 6,300, Drukų 4,470 hektarų, Dysnų 2,408 ir Vigrių 2,300 hektarų.

Giliausiu ežeru Lietuvoje ilgai buvo laikomas Daugų ežeras; buvo spėjama, kad jis turis iki 200 metrų gilumo. —Metras yra 39 coliai ir 37 šimtadaliai. — Bet išmieravus pasirodė, kad didžiausias Daugų ežero gilumas tik 42 metrai ir pusė.

Vidutiniai imant, giliausias ežeras Lietuvoje yra Tauragno ežeras, kuris bendrai per visą turi 19 metrų gilumo, tai bus 62 pėdos suvirij. O Vilniaus krašte. Ankrų ežeras yra vidutiniškai 42 metrų gilumo.

Koks Buvo Senovės Lietuvių Kalendorius ir Laikrodys

Senovės lietuviai tikrai turėjo kokį nors kalendorių, arba tam tikras taisykles laikui skaičiuoti, bet su senąja pagoniška jų tikyba buvo abelnei pamirštas ir tas kalendorius. Bet kai kurie istoriniai daviniai rodo, kad lietuviai savotiškai laiką skaičiavo dar ir 15-me šimtmeityje šios krikščioniškos gadydys.

Istorikas T. Narbutas atžymi kardinolo Petro d'Aili kelionę Lietuvoje, atliktą 1418 metais, taigi jau po Lietuvos apkrikštijimo; ir mini to kardinolo surašytus įspūdžius apie Lietuvą. Pasak kardinolo d'Aili, tai lietuviai turėjo savo astronomus, ir laiką skaitliavo pagal mėnulį; o šitaip skaitliuodami laiką, jie negalėjo išvengt trylikto mėnesio, Tryliktoji gi mėnesis jie įjungdavę į kitų mėnesių tarpą kas treči metai, kaip spėja tas kardinolas.

Anot jo, lietuviai ir tada vartojo septintainę savaitę, pradėdami penktadieniu. Sekmadienis budavęs skiriamas saulei pagerbti.

Istorikas Narbutas, be kitko, mini keno tai rastą Lietuvoje senovishą geležinę lazda su žalvariniais ženklais ir sako, kad ta lazda tarnavo kaip senovės lietuvių kalendorius. Bet kad iki šiol nesurasta daugiau tos rūšies lazdu, tai galima abejoti, ar tokios lazdos buvo priimtos kaip bendri kalendoriai.

Ką Sako Daukantas apie Lietuvių Laiko Skaičiavimą

Lietuvių istorikas Simonas Daukantas rašo, kad senovės lietuviai skaičiuodavo metus nuo didelių karų, didžiųjų tvany, baisiųjų tau-tarų. — Hektaras yra apie pustrėčio akro.

Anot Daukanto, lietuvių savaitė tada turėjo devynias dienas, o metai dvyliką mėnesių, kurie vadinosi:

Sausis, kovas, balandis arba karvelis, gegužis, birželis arba kirmėšius, liepa, rugpjūtis, šilas, spalio, lapkritis, gruodis ir siekis.

Tarp šių vardų nematome dabartinio vasario mėnesio, o vietoj rugsėjo — šilas.

Daukantas sako, kad senovės lietuviai valandų nežinojo. Jie skirstė dieną ir naktį tam tikrais tarpais, kurie buvo vadinami šitaip:

Aušra, prosvita, vokėsnis, saulėtekis, pusrytelis, pusrytis, priešpietis, pietūs, popakaitė, pavakarė, pavakarėlė, saulėlėdis, brėkšta, sutema, vakaras, išvakaros, naktovydis, imygis, pirmieji gaidžiai, antrieji gaidžiai, keliamasis laikas ir priešaušris.

Taigi būvę dvidešimt du dienos-nakties tarpai iš viso.

Kad senovės lietuviai taip skirstydavo parą, Daukantas sprendžia iš dienos-nakties tarpų pavadinimų, kurie iki šiol užsilikę senose lietuvių dainose ir dabartinėje gyvoje kalboje.

—A.

TEISMAS UŽ KOSULĮ

Pianistas Wenoski Varšavoj patraukė teisman pilietį Wiatkowską už tai, kad Wiatkowskis per ilgai ir pergarsiai kosėjo laike Wenoskio koncerto.

Pianistas per teismą reikalauja iš Wiatkowskio 2,500 zlotų atlyginimo. Sako, kad dėl tokio kosėjimo Wenoskis negalėjęs net baigt koncerto.

Kaltinamasis kosėtojas nurodo, jog Varšavos laikraščiai gerai atsiliepė apie Wenoskio koncertą; todėl, girdi, aš jo nepagadinau.

—Ž.

Sovietai Stato 56,000 Trokų, Varomų Malkom

Maskva. — Sovietų vyriausybė patvarkė, kad automobilių ir traktorių fabrikai per dvejus metus pasistatytų 56,000 tokių trokų, kurie gali eiti kurenant juose paprastą medį vieton gazolino.

Dabar Maskvon sugrįžo septyni tokie medžiu kurenami trokai, kurie nuo liepos 1 d. apkeiliavo 7,000 mylių po Sibirą, šiaurinę Rusiją, Ukrainą ir vidurinę Rusiją.

Tuos trokus vairavo jaunios moterys ir merginos. Jūs praneša, kad niekur neturėjo jokių rimtesnių kliūčių. O kai vienų vietoj pritrūko kuro, tai jos tik pasiėmė senų geležinkelio špalių ("taisų"), įmetė juos į trokų specialius pečius, ir trokai vėl laimingai keliavo. Deginamas juose medis duoda dujas, o tos dujos ir varo trokų motorus.

Lietuvių Streikai prieš Carines Mokyklas

Lietuvių tauta ir kalba buvo labai niekinama carinėse rusiškose mokyklose Lietuvoje, ypač Kauno rėdyboje, keturi penki dešėtkai metų atgal. Rusų mokytojų seminarijose būdavo aiškinama, kad lietuvių kalba esanti tik "išgama, labai sudarkyta rusų kalba" todėl esą pageidaujama tik atitaisyti jų kalba atgal į rusišką.

Šių žodžių rašytojui pačiam teko girdėti vieną carinį mokytoją, kuris lietuvių vadino tik "avinų banda." Net aukštesnės, Raseinių apskrities mokytojas K. K. L. klausdavo: Kodėl Lietuva neišlaikė savo nepriklausomybės? ir pats atsakydavo: "Todėl, kad neturėjo protinių ir fizinių jėgų. Aš negaliu įsivaizduoti, į ką buvo panašūs tie žmudių (žemaičių) vaiko muštrai šiame Raseinių klonyje," —jis šaipydavosi, vadinamas lietuvių "žmuogais".

Lietuviškai kalbėtis tokiose mokyklose buvo visai uždrausta.

Mokykla su 1 Mokinium

Ne dyvai, kad daugelis lietuvių streikavo prieš rusiškąs pradžios mokyklas. Imant, pavyzdžiui, kad ir Grinkiškį. Pradinę mokyklą ten buvo įsteigta 1885 m.

TINGINIAM ŽVEJAM

Šiuo tarpu New Yorke News Reel teatre rodoma, apart kitko, naujas išradimas "tinginiams" žuvautojams. Pavyzdžiui: vienas New Jersey pilietis ateina sau lėtai prie upės; atsineša lengvą, sulenkiama krėsleną, pasistato jį prie vandens; į vandenį įstato dvi lazdas su skersiniu ant viršaus; tas skersinis turi spyruoklę, panašią kaip langų "kortinų" spyruoklę; įleidžia meškerę su kabliuku į vandenį, o pats užsikūrs pypkę, sėda krėslen ir pradeda snausti.

Tik —žerrrrr! —spyruoklė suburgė, ir dar skambutis suskambėjo, ir žuvis jau kabota ant viršutinės lazdiukės-spyruoklės; senis prabunda, žuvį nukabina, meškerę vėl į vandenį, ir pats vėl snaudžia. Ir ve šitaip seniukas prie gero poilsio pasigavęs dešimt didokų žuvų ir susiriktavęs visą savo "amuniciją", žingsniuojamo... Jis daugiau negaudo žuvų, kaip dešimts, nes jo šeimynai tiek užtenka, o antra, jis nemylti sunkiai nei kelti nei nešti...

Dzūkėlis.

Šis jau gerai praktiškai išbandytas išradimas bus naudingas ypač tolimom Sibiro vietom, kur mažiau yra gazolino stočių, o miškų visur pilna.

Varyt trokus medžiu, be to, atsieina kur kas pigiau negu gazolinu.

Kauno gubernijos pradinį mokyklų direktorius įsakė valsčiaus valdybai, klebonui ir taikos teisėjui pasidaryti, kad mokykla būtų mokiniais užpildyta. Klebonas per pamokslą tarė porą žodžių apie mokyklą; prieš valsčiaus valdybos rūmo buvo prikalta pranešimas apie atsidarančią mokyklą.

Bet viso atėjo tik vienas mokiny. Lietuviai tėvai boikotavo mokyklą.

Praėjo kelios savaitės, o mokytojas vis tebeturi tik vieną mokinį. Sukilo, galop, mokytojaus nervai; išvijo jis ir tą patį mokinį, ir parašė mokyklų direktoriui, kad toks mokytojavimas baigia varyt jį iš proto.

Žmonės Mokėjo Baudas, o Vaikų Neleido į Mokyklą

Direktorius kreipėsi į gubernatorių. Gubernatorius liepė ir toliau darbuotis, nežiūrint, kiek mokinių ten bus, ir įsakė vietinėms valdžios įstaigoms "kiečiaus spustelėti" grinkiškiečius tėvus. Taip jie ir pradėjo spausti žmones pabaudomis ir kitais būdais, bet mokinių kaip nēr, taip nēr. Tėvai neleido vaikų į tą mokyklą. Taigi, galų gale, pati carinė gubernijos vyriausybė ir turėjo uždaryti tą Grinkiškio mokyklą. —L.

SUAUGĘ, BET VAIKAI

Jau 30 metų p. Dupanel įsteigė Paryžiu savotišką klubą, kur suaugusieji galėtų žaisti vaikų žaislais: vilkeliais, ratukais, mediniais arkliais ir kitais.

Kai kam iš pradžių tas klubas atrodė tik juokas, bet jis gavo kostumerių ir per 30 metų neša pelną Dupaneliui. Jo įstaigoj visada pilna ponų ir ponų tik vaikams žaidžiančių.

Pagal šio klubo taisykles, jo kostumeriai nesikalba ir nesako viens kitam savo vardo-pavardės. Už klubo gi sienų jie tvirtina, kad vaikiškas žaidimas rimas jems nervus ir duodas poilsio.

ISPANIJOS RESPUBLIKOS LĖKTUVĖS IR KANUOLĖS

Ispanijos respublika jau sėkmingai statosi greituosius, vijimosi lėktuvus pagal sovietinius modelius. Dabar respublikiečiai turi apie 1,000 lėktuvų iš viso.

Paskutiniu laiku Ispanijos armija turi jau didoką skaičių prieš-orlaivinių patrankų ir labai gerai veikiančių 75-milimetrinių kanuolių, taip pat sovietinės rūšies, rašo United Press korespondentas, bet jis nežina, ar šios kanuolės gamintos Sovietuose ar pačioj Ispanijos respublikoj.

Cluj, Rumunija. — Atskrido amerikonas lakūnas Lindbergh su žmona iš Odessos, Sovietų Sąjungos. Iš Cluj Lindberghai lekia į Čechoslovakiją.

LIETUVOS ŽINIOS

ATSIRADO ANTRAS KUNIGAS STRAZDELIS

Vatikanas Aratai įsakęs dalyką vietoje ištirti. Susidariusią būklę svarsto vyskupai ir bažnytiniai cenzoriai

Naujasis Strazdelis Jau Apgyvendintas kunigų kalėjime

Lietuvos katalikų, ypač kunigų, sluoksniuose Kauno bažnyčios vikaras, kun. Povilas Jakas sukėlė didesnę audrą, negu prieš porą metų dr. Maceina radikalėmis savo mintimis apie bažnytinį ir kunigų turtų reformas; dr. Maceina užkabino medžiaginius bažnyčios dalykus, o kun. Jakas ideologinius, dvasinius palietė. Pirmiausia, kas tas herojus kun. Jakas.

Kun. Jakas kilęs iš žemaičių krašto—Kvedarnos vals., Tauragės apskrįčio.

Būdamas neturtingas, mokytojas neturėjo iš ko, tai Marijampolėje įstojo broliu ku i marijonų vienuolyną ir buvo vienuolių išlaikomas gimnazijos centrinio šildymo kūriku. Gimnazistų pamokas, Jakas eksternu išlaikė egzaminus iš gimn. 4 kl. ir įstojo į Kauno kunigų seminariją, kurią vienuolių remiamas, ir baigė.

Bažnytinė vyresnybė, vertindama jo gabumus, paskyrė jį bazilikos vikaru, tai garbinęs ir aukštesnė vieta, negu provincijos klebonas.

Kun. Jakas tuojau atsižymėjo, kaip gabus pamokslininkas, atsidavęs pastoracijai, o dėl savo didelio pamaldumo laikomas idealisku kunigu.

Jau yra išleistas septynios kun. Jakas parašytos religinio turinio knygos, jo pamokslai buvo transliuojami per radio.

Vienu gražią dieną (praėjusį pavasarį) kun. Jakas keilias į šiaulius šv. Jurgio parapijos vikaru. Iš šiaulių metamas į Krakes, bet į Krakes važiuoti kun. Jakas atsisakė ir atsikėlė gyventi į Kauną, rengdamasis vykti į užsienį rinkti mokslinės medžiagos apie katalikybę Lietuvoje.

Pasirašęs po bažnytinis archyvus, parašė str. "Ką katalikybė nedavė Lietuvai". Tai straipsnį įdėjo "Židinys" 7 numery.

Tai specialus "Židinys" nr. išmislę 1387—1938 metų Lietuvos apkrikštijimo sukakčiai paminėti.

Kun. Jakas savo straipsnyje atvirai pasakė, kokia katalikybė į Lietuvą atėjo ir ką ji Lietuvai davė.

Pirmiausia kun. Jakas konstatuoja žinomus istorijos faktus apie popiežių tarpusavęs peštynes, kai vienu laiku buvę net trys ir keturi popiežiai ir vienas kitam siuntė iškeikimus; popiežiai vienas kito valdomus katalikus ekskomunikavę ir tada nebuvę nė vieno neekskomunikuoto kataliko.

XIV amž. ne tik visai nusmukusi bažnyčios galybė, bet visai sunykęs ir religinis turinys.

Kun. Jakas rašo, kad popiežius nuo 1309 iki 1377 m. gyvenęs Avinjone nepaprastai prabangiškai, turėdamas apie 400 tarnų; savo gyvenamąją vietą popiežius Klemensas VI nusipirkęs už 80 tūkst. aukso florinų, surinkty kontribucijos būdu.

Kardinolai, kurie rinkdavo popiežių, gaudavę kyšius. Pasak kun. Jakas, popiežius Jonas XXII kardinolų kolegijai davęs kyšio 100 tūkst. aukso guldenų, o Klemensas VI 8 tūkst. daugiau.

Ir kardinolų kyšiams pinigai iš žmonių būdavo surenkami kontribucijos būdu. Visa

ta valdovų—popiežių ir vyskūnų prabanga, rašoma "Židinio" 7 nr., dvokus liaudies ir darbo žmonių prakaitu, kurie vilkė sunkų mokesčių, kontribucijos, vergijos ir baudžiamos jungą.

Ir kun. Jakas klausia, kaip suderinti Kristaus žodžius ir pagrindinius Evangelijos dėsnius su Kristaus vietininkų darbais? Juk, Kristus pasakęs: "Neimkite su savim nieko: nei maišelio pinigams, nei dviejų apsiaustų; pasiimkite tikait lazda."

Ir "Židinys" rašoma: "Kas bendra tarp Jo, kuris plovė žvejams kojas, ir Jo atstovo (popiežiaus), kuris savo koją duoda bučiuoti žmonėms (ir dabar)?"

Būdami patys taip nusmukę, Kristaus atstovai plėšimais ir žudymais mūsų tautiečiams nešę Kristaus mokslą.

Ir pats Lietuvos apkrikštijimas, sako kun. Jakas, buvo hesamoningas, žmonės krikštijami bažnytinę praktiką nevarojamu būdu. Valdovų raginami ar varomi lietuviai susirinkdavo miniomis ir krikštijojas visą minią pakrapindavę ir pakrikštydavę visus vienu vardu. Žmonės eidavę krikštytis dar ir dėl to, kad apsikrikštiję kiekvienas gaudavęs vilnonius drabužius. Dėl to daugelis žmonių krikštydavę po kelis sykius.

Iš tokio ašamoningo apkrikštijimo, iš tokios katalikybės, Lietuvai negalėję būti naudos. Krikštas tik padidinęs aukštesniųjų luomų — bajorų teises, o liaudies teises susiaurinęs, jų būitį pasunkinęs. Aukštesniųjų luomų privilegijos didėjusios liaudies sąskaita.

Kun. Jakas tvirtina, kad "baudžiamos įsigalėjimo laikotarpis Lietuvoje sutampa su katalikybės įsigalėjimu."

"Ir kai šventą dieną,—rašo toliau kun. Jakas,—tas muzikas pagal Bažnyčios įstatymą atklampodavo į bažnyčią, prie altoriaus iškilmingoj vietoj jis rasdavo besėdintį savo poną... Tam ponui pagarbiai nusilenkdavo prie altoriaus žengias kunigas, ir prasidėdavo Dievo garbinimas. Tas pats kunigas šventadienį paprastai baigdavo puikiame dvare prie iškilmingo stalo."

Taip buvę visoje Lietuvoje. Katalikybė, sako kun. Jakas, poravosi su prabanga, lėbavimais, išnaudojimais, skriaudom ir neteisėybėmis.

Mėgstama esą girtis, kad su katalikybė Lietuvoje atėjusios mokyklos, bet jį tas mokyklas iki praėjusio šimtmečio pabaigos būdavo priimami tik privilegijuotųjų vaikai, kaimiečių ir baudžiauninkų vaikai jį jas neleidžiami buvo...

Iš pacituotų ir atpasakotų straipsnių vietų matyt, kad kun. Jakas jokio išmislo neparašė, o tik konstatavo teisingus istorinius faktus, objektyviai išsitarė dėl katalikybės propaguotojų ir atstovų, bet tai pakako bažnytinės valdžios ir senų pažįturų kunigų tarpe audrai kilti.

Labiausiai susirūpino Kauno kuria ir jos bažnytiniai cenzoriai. Jau buvęs suauktas—Consilium vigilensis posėdis ir tartasi kas daryti.

Apie tai esąs painformuotas ir Vatikanas, kuris įsakęs mon-jui Aratai dalyką ištirti vietoje. Tai reikalą svarstė ir vyskūpai.

Šiandien Arata iš Rygos į Kauną atvyksta. Pažangesni dvasininkai stonja kun. Jakas pusėn, bet seniai iš lygsvaros eina.

Vyskūpai jaudinąs daugiausia dėl to, kad teisybės žodis tartas ir apie popiežių instituciją.

Kunigas Jakas—Į Kunigų Kalėjimą

Bažnytei drausmei nusižengę kunigai, paprastai, uždaromi į pranciškonų vienuolynus Kaune arba Kretingoje, kur jiems taikoma atatinamas režimas.

Kun. Pov. Jakas dabar gyvena Kaune "Brazilkoj", pranciškonų vienuolyne.

Formalių įrodymų nėra, kieno verčiamas kun. Jakas pranciškonų vienuolyne atsidūrė, bet katalikų sluoksniuose neabejojama, kad kun. Jaką vienuolyne apgyvendinus bažnytinė vyriausybė.

(Iš "Liet. Žinių")

Boston, Mass.

RADIO

Šeštadienio, Sept. 3-čio radio programa per stotį WORL 8:00 valandą ryte bus sekanti:

- 1—Žinios
- 2—Muzika.
- 3—Prof. B. Kubilius iš So. Bostono kalbės tema "Jaunuo. menė augstesnė Amerikos mokyklose".
- 4—Atsakymai į Radio Kontesto klausimus.

Sekmadienio, Sept. 4-to radio programa per stotį WORL 9:30 valandą ryte bus sekanti:

- 1—Trijų žvaigždžių orkestra iš So. Bostono.
 - 2—Ona Mineikaitė, dainininkė iš Montello.
 - 3—Ignas Kubiliūnas, dainininkas iš So. Bostono.
- Po programai prašome parašyti laišką ar atvirutę į stotį WORL, Lithuanian, Program, Boston, Mass., pranešdami savo įspūdžius.

Steponas Minkus, garsintojas.

Bridgeport, Conn.

Rugpjūčio 20 d. įvyko svarbių prakalbų atviram ore. Prakalbą sakė: Kom. Partijos Bridgeporto skyriaus sekretorius M. Russo. Prakalba yra sakoma per garsiakalbį, todėl aiškiai galima girdėti net keltiną gatvė. Dr. Russo trumpą formą palietė daug svarbių klausimų, kurie liečia darbininko kasdieninį gyvenimą bei jo ateitį; ypatingai kalbėtojais apsisotjo ilgaiu priėjęs prie Rooseveltto Naujosios Dalybos ir paties prez. Rooseveltto.

Kalbėtojas nurodė, kad darbininkai privalo stoti už Naująją Dalybą ir balsuoti už F. D. Rooseveltą Jungt. Valstijų prezidento urėdai ateinančiuose rinkimuose.

Kalbėtojaus nuomone, dabar tinkamiausias žmogus atsparumui prieš fašizmą—nazizmą, tai prez. Rooseveltas. Sakė: jeigu mes darbininkai neatsiduosime savo balso už pažangų Rooseveltą, tada yra progos laimėti atžagareiviškai partijai—republikonų. O kada republikonai laimės, tai mes darbininkai prarasim viską, ką iki šiol esame laimėję kovose, nes republikonai yra artimi nazizmui Amerikoje ir kada tie bučiai įsibriaus į ramių gyventojų namus, tai daug kainuos darbininkams.

Todėl kiekvienas protaujantis darbininkas privalo balsuoti už visą pažangiąją eilę, ypatinai išrinktą pažangius kongresmanus, tai bent turėsime gerą šalimą mūsų kovoj prieš reakciją.

Šio turinio prakalbą yra sakomos atvirame ore ant Cannon St., prie pat Main St., prasidėda kaip 8:15 vakare, šeštadieniai. Todėl yra patartina lietuviams atkreipti dėmesį į tai—nueiti pasiklausyti jų svarbių prakalbų, taip, kaip ir kiti tūkstančiai žmonių girdi.

Rugpjūčio 21 d. įvyko gražus išvažiavimas LDS 74 kp., ant drg. William Glatkofskio farmukės, Millford, Conn.

Tiesa, autingas buvo taikytas kaip ir tik saviems nariams, mažutis, tačiau jame nuotaila buvo tokia pavyzdinga, kad tiesiog reikia gėrėtis. LDS narių ir šiaip gražių svečių suvažiavo tik apie 30 šeimynų, tačiau savo linksmumu bei draugiškumu pilnai pakrėpė atstovė milžinišką sveigą.

Drg. Glatkofskis už vietą nieko nerokavo. O drg. J. Cherry-Cernauskas veltui gražiai pagrojo šokiams ir visi linksmai šoko iki vėlomos. Dr. J. Cernauskas yra geras progresyviško judėjimo rėmėjas finansiniai ir kitokiais būdais, tad patartina ir darbininkams jį remti, nes jis užlaiko šviesią lietuvišką užėigą.

Iš to mažyčio linksmo attingo pelno liko net \$19.78. Buvo rinktos aukos Komunistų Partijai, kurias rinko draugai Timašuk ir Wm. Glatkofskis.

ky. Surinkta \$4.10.

Drg. Glatkofskiai ir drg. Cherry už patarnavimą išvažiavimui ir visiems svečiams kuopos vardu tariu didelį aciū.

A. Arison.

ISPANIJOS FAŠISTŲ KARINĖ PARODA

San Sebastian, Ispanija. Fašistai suruošė savo karinę parodą. Be kitko, joj išstatyta ir suimtos sovietinės prieš-tankinės kanuoliukės, šaudančios dviejų colių storio kulkomis. Fašistai sako, kad tos kanuoliukės veikia labai sėkmingai.

F. J. Bagočius

ADVOKATAS
Veda visokias provas
253 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2613

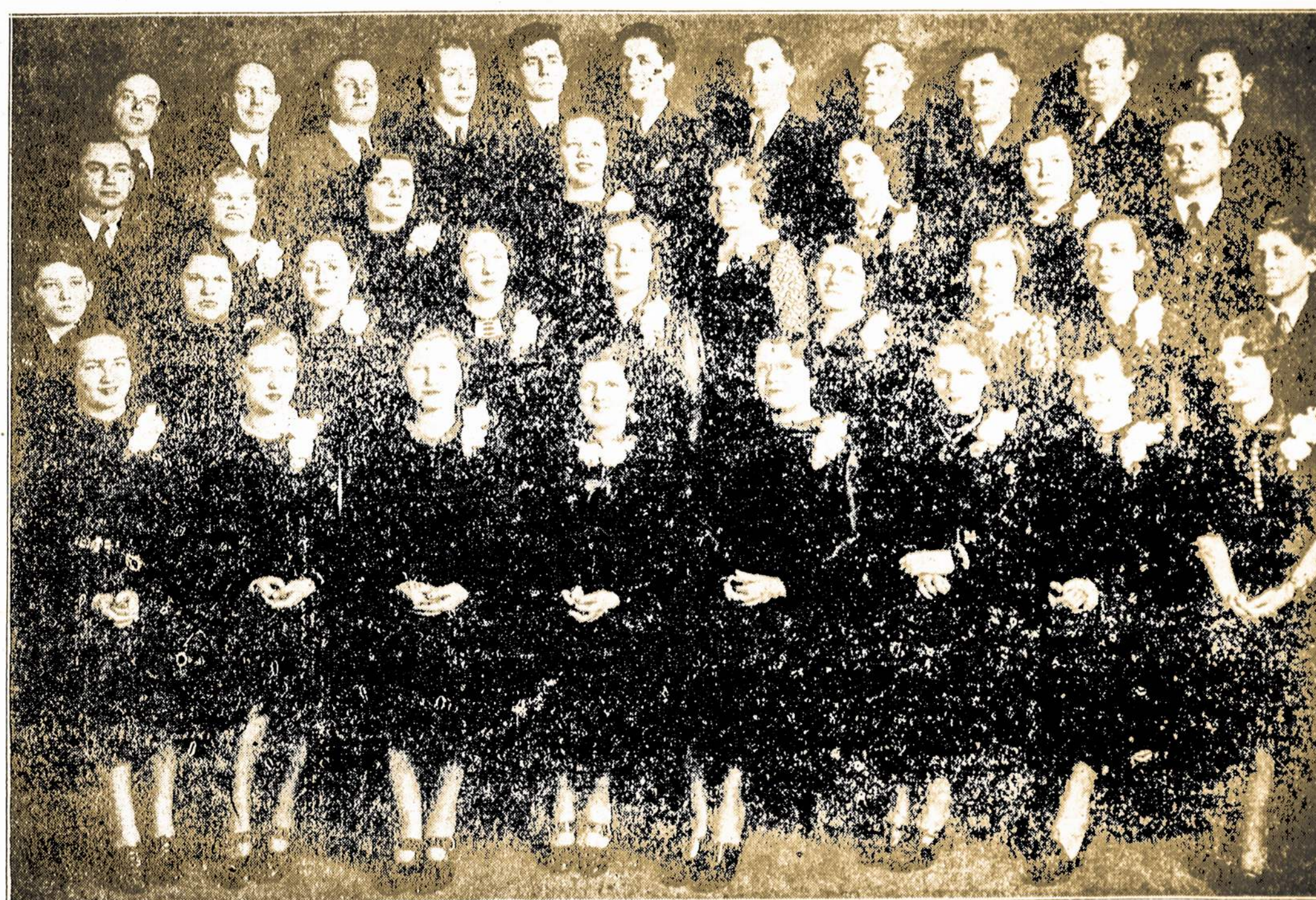
“LAISVĖS” PIKNIKAS, PHILA., PA.

Didysis piknikas, kurį kas metai rengia Philadelphiajos lietuvių organizacijos dienraščio "Laisvės" naudai, šiemet bus

Sekmadienį, 4 Rugsėjo-Sept.

Dviejų Dienų Šventėje. Ant Rytojaus Labor Day

MIKOLAIČIO PARKE, EDDINGTON, PA.

Sietyno Choras iš Newark, N. J., kuris dainuos šiame piknike

Bus Nepaprastai Gražus Programas, Kuriamė Dalyvaus Net Penki Chorai:
Aido Choras iš Brooklyn, N. Y., Sietyno Choras iš Newark, Bangos Choras iš Elizabeth N. J., Lyros Choras iš Baltimore, Md., ir Lyros Choras iš Philadelphiajos.

Tiek daug chorų iš tolimų miestų, kiek daug jaunimo privažiuos su choralais. O kiek privažiuos busai? Vien tik iš Brooklyn atvažiuos 6 busai. Kiek suvažiuos iš Baltimorės, iš Newarko, iš Pensilvanijos mainų srieties miestų ir iš kitur.

ŠOKIAM GROS GERA ORKESTRA

A. Bimba, "Laisvės" Redaktorius, Sakys Prakalbą

Didelės piniginės dovanos bus duodamos prie įžangos bilietų:

1-ma \$50, 2-ra \$25, 5-kios po \$10 ir 10-tis po \$5

Busai iš Philadelphiajos išeis: Nuo 9 val. ryto iš South pusės—1331 So. 2nd St.; 143 Pierce St.; nuo 10 val. ryto—1011 Fairmount Ave.; ir nuo 11 v. ryto—Tilton ir Allegheny Ave. Be būsų važiuokit į City line, iš ten greit būsite nuvežti.

KELRODIS KOLONIJOM IR VISIEM

Iš Easton ir Bethlehem važiuokit keliu 611 iki Neshaminy miestelio ir sukit po kairę į kelią No. 132 ir važiuokit tiesiai iki pikniko tēmydami iškabas.

Per Philadelphiają važiuokit į Roosevelt Boulevard (kelio No. 1), kuris eina į New Yorką, ir važiuokit iki pasibaigs Rooseveltto kapinės po kairę ir ten pastebėsit gesolino stotį su aukštai iškaba "Le Taeres", tai bus skerskelis No. 132. Čia sukit po dešinei ir važiuokit apie mylias tēmydami iškabas.

Iš New Yorko irgi ties ta pačia vieta bus kelias No. 132, sukit po kairę. Tas bus apie 14 mylių nuo Trentono.

Roosevelt Boulevard iš Philadelphia eina No. 1, o iš Trentono irgi eina No. 1. Šis kelias irgi vadinasi Lincoln Highway.

Vietiniai važiuokit Frankford Ave., iki gatvekarių bėgių galo, o iš ten pasisukti tuojau už tiltuko į kelią Knights po kairę ir tēmydami iškabas nuvažiuosit į pikniką tiesiai.

Be mašinų visi važiuokite cleveiteriais, karais iki Frankford Ave. Bridge stotis ir iš ten persimainykite gatvekarį No. 66 ir važiuokit iki sustos, o iš ten būsite greit nuvežti į vietą. Bus geras nuvežimas visiems.

A. J. S.

DANCING AND I

Generally I am horribly frank and open in discussing in this column such close and personal matters as love, leisure and emotion. There is no doubt in my mind that the individual can best retain his individuality by uncovering it instead of sheltering it from shafts of others. If one's ideas, thoughts, mannerisms, etc., are well-known, he no longer becomes the object of interest and is able to lead his own life as he sees fit.

And so it is with myself. But there is one thing that I have not discussed—and that is the fact that I do not dance. Why? I am a bit hazy on that question myself.

Dancing in America is an exceedingly popular recreation. Go to our Lithuanian picnics and you find young Lith-Americans strutting, shagging, waltzing, suzy-quing all over the dance floor. The dance is a democratic means of recreation. Millions do it, and you would suppose that politics has nothing to do with it.

Ah, my friendly reader, that is definitely not the case. I, as an individual, do not dance for personal reasons. Thousands of young people cannot dance certain numbers because of political reasons. There is the essential difference. I live in a democracy. Those thousands live in a fascist state—Germany.

It is amazing to note the astounding stupidities and insanities that occur because the war and wolf of human progress and liberty has been tied into a fascist knot. Certain dances are not permitted by the lords in Berlin. Certain musical pieces cannot be played. Certain songs cannot be sung.

Is swing the result of racial impurity? Has the shag been written by an Aryan? Is the songwriter of "Lambeth Walk" pure and of Nordic Stock? These are the amazing questions that determine whether a certain dance can be danced and a certain song be sung.

Crazy, you say? Yes, it is insane—the result of an insane system.

SALUTATION

Yoo hoo, Mr. Dies!

Aidos Chorus to Sing At World's Fair

After all these conventions, vacations, etc., the Brooklyn Aido Chorus has decided to get down to brass tacks. So we had a rehearsal with 45 members attending. Keep it up!

Noticed: C. Brusok, Vincent K. Al Sherry and A. Depse have returned to the chorus after quite an absence. Hope you're back to stay. Desire: I wish the "certain" basses would not decide to sing whenever they feel like it. If they have a grudge against one person I don't see why they have to take it out on the whole chorus.

Missing: V. Barkus, Aldona Klim, Al Purvenas, Alda Orman, Ann and Olga Wagnis, George Petratis, are among those missing from rehearsals for several weeks. Hope to see you back soon.

Who is the bass who insists on trilling his "s"? It really is annoying. Please refrain.

Voices: During soprano vocal exercises I noticed Aldona Bernot and Barbara Bartusnas have developed pretty good voices. Keep to it.

Someone—Know who? A certain tenor who is so wisecracking was awfully quiet last week. I wonder if it is because he's ashamed of the boner he pulled.

Now about our "teach," Aldona Zilinskas. The lady is sure doing swell and the chorus is beginning to appreciate her much more than before. Don't you?

The chorus has received an invitation to sing at the "World's Fair" September 10, 1939. Boy, we have a whole year in which to prepare for it.

Please, all those members who intend going to Eddington, come to chorus rehearsal this Friday, Sept. 2, and register with the secretary. Even if you don't intend to go, come down. We'll be glad to see you.

—M. A. B.

In 1921, 746 bergs drifted into the regular shipping lanes. They were sighted slightly south of the forty-eighth parallel. In the same year two drifted as far south as the forty-second parallel. This is a rare occurrence—they usually melt before approaching this far south.

The north Pacific ocean is entirely free of icebergs.

TWICE A WEEK

SPORTS-HUMOR-NEWS
OF CLUB ACTIVITIES
EDUCATION-STORIES

"Sit Down With J. L. Lewis"

By C. L. SULZBERGER.

\$1.50, Random House, N. Y. When you come home from work tonight, don't forget to get your copy of "Sit Down With John L. Lewis," for you'll enjoy sitting down with this man to thrill to his varied personal and political experiences.

Written by a crack newspaperman, C. L. Sulzberger of the United Press, this book reads with the speed of a CIO drive. And inside of the 160 pages one is afforded a complete, candid human story of John L. Lewis, the man who was so largely responsible for injecting that much-needed shot into the arm of American labor.

John L. Lewis was born into a family of miners. At the age of 14 he descended into the coal pits and has since been continuously identified with the workingman, his defeats and victories. Not that Lewis was forced to remain a laborer. For he was offered any number of lucrative business opportunities. These ranged from going into the movie industry way back in the '90s, to being offered a job at \$25,000 a year by the Chautauqua Coal Circuit, as a lecturer and advisor.

But he spurned all these and instead remained with United Mine Workers.

This book covers a lot of territory, even to the recent developments of the policies of the CIO.

S. C. Herbert.

Schoolroom Memories

The instructor pointed her finger at us, "Are you going to let those reds transform our free, democratic country into a second Russia?"

That thing they call the teachers' oath is non-existent as far as fascist propaganda is concerned. She was an English teacher, but she managed to have enough time to read to us Carver's "Trip to Russia." If any of the comrades haven't read this book, and wish to get a good laugh, do read it.

We listened to one of the fascist worms crawl further into the workers. Some students listened, and were swayed by emotion. Others let the thing pass, having more time for spit-balls. But there was still another group that listened intently, quietly—until one day that group raised their fists, gave their points, proved them and were discharged from class. They were the liberals. My books were thrown out the window when I refused to leave. Sitdown strikes weren't in style yet.

She had something there—a temper, if nothing else. That teacher is now gone, but what with the students who face life with the lingering seeds of fascism planted in their minds? They will grow. We must stop them. And what with the many other professors who are inclined to pass their ideas to the younger generation?

It can't and won't go on! We must stop them!

—Anne Grozan.

MUSSOLINI MARCHES TO "ARYANISM"

Worcester Boy Makes Good

BERTHA FULTON

No gloriously triumphant warrior of Rome, riding proudly with flying banners ever received a more genuine heartfelt welcome than did Joe Sakalauskas on his return to Worcester from the front lines in Spain.

And perhaps his friends and comrades cried a little, and laughed and embraced Joe affectionately because they were so glad. For he brought back, not material wealth, but the spiritual hardfastness of democratic unity of all the peoples. Their boy had made "good." And they were proud and happy. Joe was their contribution to the Spanish fight for peace and democracy.

And no triumphant warrior ever carried his laurels as modestly and becomingly than did this sandy-haired, lanky, thin and tall boy from Worcester. To him it was right and proper to go to Spain and keep the terrible scourge of Fascism down. It was a job, but it wasn't a tea party. Oh, no! To hear Joe tell it you are struck with the soberness of the suffering there.

"If anyone went to Spain looking for adventure he was sadly disappointed. War on the screen is one thing. Facing death, air raids, bombardments, seeing your comrades killed is another. The spirit of adventure goes quick."

Joe saw a lot of death. When he speaks of his fallen comrades

his voice lowers and sometimes his eyes look at you steadily and it seems he is reliving and seeing those awful scenes again—they are that close.

Joe managed to pack plenty of action into the years before Spain when he was active in the YCL. The city officials are pretty well acquainted with the familiar figure of this 6 feet 2 inches of Communist. He was a leader in unemployed demonstrations, organized hunger marches, strikes in the CCC for better food, clothing and treatment. He was active in the CIO. And the Lithuanian choruses in Massachusetts knew the value of his organizing.

This inner need for action is one reason why Joe hates hospitals. Then he's spent enough time in Spanish hospitals, lying helpless while the roar of the enemy air ships filled the air with deadly import.

But he wants that right arm fixed; that's why he spent another three weeks in the hospital here when he got back. That right arm means a lot to Joe. It means that he can be a machinist again. He likes that sort of work. He's the kind that gets a kick out of taking radios apart and putting them together again. And he's willing to have another operation if necessary so that his arm can be in good working condition. Flying shrapnel is mean and vicious; it can dig into the flesh, injure important nerves and deaden the feeling.

Joe speaks quietly about Spain. But soon you get a picture of that war-torn country, the misery of the children and women, the courageous fighting of the Loyalists to keep the Fascists down.

"The greatest reason I went," he said, "was because I believed in democracy. I heard and read about

the murderous bombardments of the people by Fascists. . . . Here his long, thin face grew grim and the slightly protruding eyes became a cold blue. "Fascism has no use for people's rights, freedom and peace. Why even Lithuania's future is threatened by this barbarism. I had to go."

He was a little embarrassed when we asked him about that incident. "Well," he drawled trying to wave away any inference that it was a heroic piece of work. "Most fellows would have done pretty much the same. Things were hot. The Fascists were breaking through our positions. We were being bombed from the air, which kept us covered and down and which opened the way for the Moors and Falangists (Spanish Fascists) to attack us from the ground. The planes continued to rain death over us while the enemy troops kept moving up. We crawled on our bellies, set up the machine guns and returned the fire. We sent for relief, meanwhile keeping up a steady gunfire at the Fascists. Soon we got relief. But for that short period it was our lives or theirs."

He was glad to change the subject and didn't let us ask him how he became sergeant. "The first Lithuanian I met was a lieutenant. Then I met Lith from Latvia, Italy, Canada, South America, Luxembourg, everywhere, but from Lithuania. It seems that the Lith hold down good positions in Spain—lieutenants, doctors, etc."

Joe was a little proud when he said, "In Massachusetts many Liths have joined the C. P. and the YCL because the volunteers for Spain created a lot of healthy discussion. They are seriously working now."

Joe left with two other Worcester boys, Julien Baublis and Anthony Mazurka. He was first to return. Baublis is dead.

Julien Baublis had previous military experience. He was elected sergeant by the men. He was a calm, quick thinker under fire and worked in the machine gun company. Always in the forefront during battle he was killed by a sniper. Joe found him shot through the head.

Mazurka has been on more fronts than the other two. He was wounded and spent some time in the hospital. All this time he corresponded with Joe. He was popular with the rest of the fellows and a good soldier. Joe was sorry he couldn't return with him.

"I have no definite plans for the future." He made a short nervous gesture with his lean hand and his eyes went to his bandaged arm. "I will work to have the embargo lifted. The 'Friends' are sending me on a speaking tour throughout New York City."

His hand almost unconsciously tightens into a fist when he speaks of the outcome. "The finishing of the war there depends on the strength of the democratic forces. And this includes the Lithuanians in the U. S."

When Joe returns to Worcester again he's going to visit a certain beer parlor where he and his two comrades drank on the night before sailing for Spain. He's going to give a toast to democracy, peace, freedom, and the two left behind in

TWELVE WAYS TO FIND A RED

The Zions Herald, a Methodist newspaper of Boston, editorially stated that the Dies Un-American Activities Committee would make a revision of standard dictionaries necessary.

This change was suggested:—"Communist (Kom-u-nist):—

"1. One who believes in our constitutional liberties of free speech, free press and free assembly.

"2. One who is devoted to world peace.

"3. A child actress in the motion picture industry.

"4. A youth of brains and ideals.

"5. A friend of labor.

"6. A member of the Jewish race.

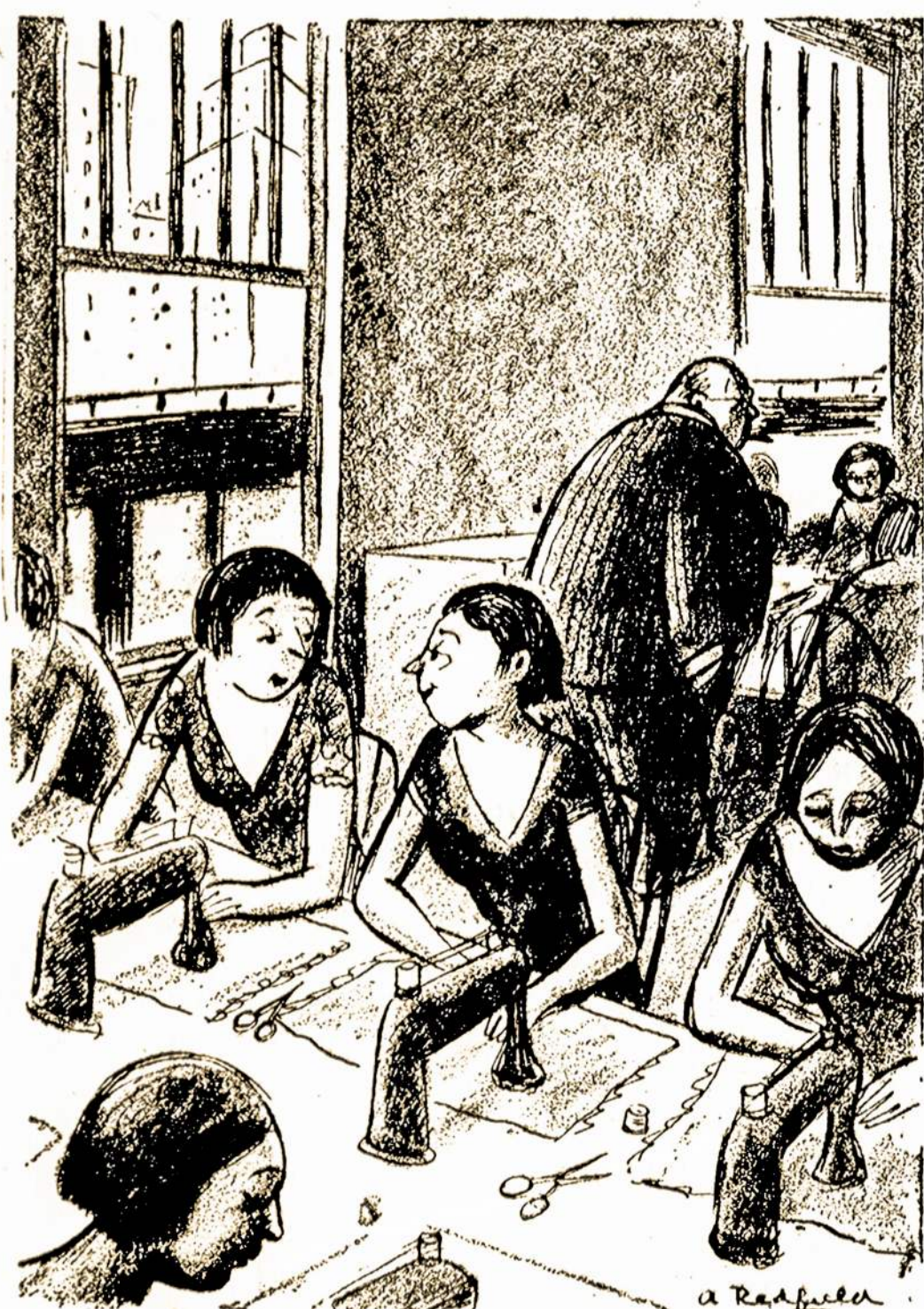
"7. A liberal Roman Catholic or Episcopalian, Presbyterian or Methodist.

"8. An open minded college or university professor.

"9. One who favors the loyalist cause of Spain.

"10. One who wears a red necktie or who possesses a piercing black eye.

"12. Anyone whom we dislike." Spain.

"The Boss is losing weight. Says he gets exhausted watching us work."

ENGLISH PART

PUBLISHED EVERY
TUESDAY AND
FRIDAY

Bangos Ready for "Laisve" Picnic

The BANGOS CHORUS bus to Laisve Picnic, Eddington, Pa., shall definitely leave 408 Court St., Elizabeth, at 10:30 a. m. sharp.

The round trip fare is \$1.00—seats are guaranteed ONLY by deposit of \$1.00 with the committee.

Present indications show that another bus may be chartered.

Rush YOUR reservation NOW! People from neighboring communities are going with us. The MORE the MERRIER!

Reservations may be made with the committee: Connie Pacunas, Helen Rodgers, Al and Tony Pacunas, or Stanley Rengle.

They will be at 408 Court Street every evening from 8 to 9 and Saturday afternoon from 2 to 5; evening 8 to 9.

Committee.

J. D. Rockefeller Makes a Dime

NEW YORK. — John D. Rockefeller doesn't know what it is to be without a home.

Tenants in 15 houses which Rockefeller owns in New York's Harlem do know. And so they're protesting Rockefeller's plan to tear down the houses, turning out 198 families.

They've organized to try to stop the action, have named a committee of 14 to push their campaign.

Rockefeller says the property is losing money; he'll save taxes if the buildings are torn down and he has to pay only on the land. The rents run up to \$34 a month for 5-room apartments; the buildings are old.

Like his late father, John D. Rockefeller poses as a philanthropist. But he doesn't believe charity begins at home, when the home belongs to the people out of whom he can't squeeze more rent.

SPORTS CHATTER

Wally Sears, son of Lithuanian parents, comes out of the Scranton coal-mining region to fight a middleweight bout with the highly-reputed Harry Balsamo at the Cooney Island Velodrome Friday night, Sept. 2.

Sears is a belter and promises to hit equally as hard as Balsamo, whose last four rivals have failed to survive more than two rounds against murderous punching.

Sears and Balsamo headline the weekly boxing show of Promoter Andy Niederreiter. They are signed for ten rounds.

A victory over Balsamo will lift sky-high the fist of Sears, never before seen in a New York City ring. Sears figures to have many rooters on hand, some of whom will come on from the Pennsylvania mining city while others will want to see Balsamo licked.

Sears in his last two fights knocked out Jackie Aldare in one round and Eddie Fiducci in eight. Fiducci is the Jersey Jolter who

stepped ten rounds with Bob Pastor, a ranking heavyweight.

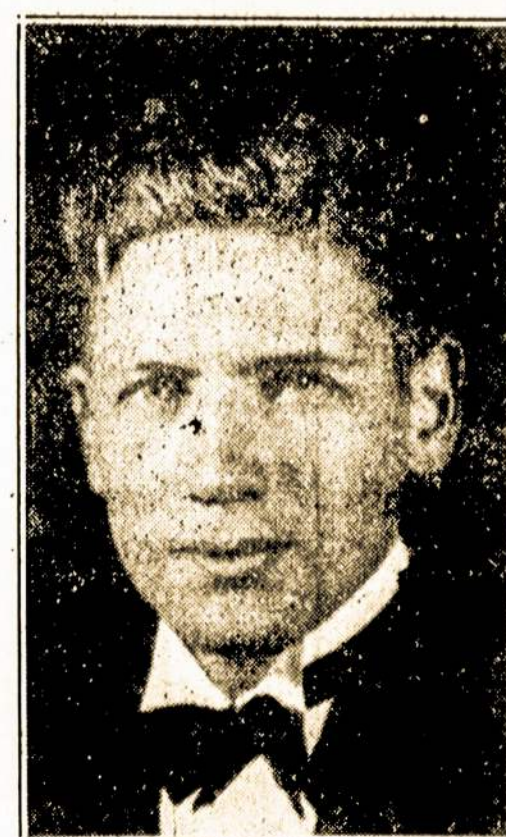
Joe Krakauskas, Washington Senators southpaw, beat another Lith in Ed Cole, of the St. Louis Browns last Tuesday by a 5 to 6 score. Both were in as relief pitchers.

Vito Tamulis, former teammate of Cole's, did not fare so well either that day. Facing the St. Louis Cards and looking for his 9th win of the year, Tammy just did not have his stuff and was belted from the mound by a 5 run spurge in the fourth inning.

Jack Sharkey was sort of tossed around himself a few days ago. While out riding in his limousine Sharkey thought he would push a truck around, but came out on the wrong end of the decision when the bumper of his car would not stand the rough treatment and folded up.

Bill Stapulis of Pitt, one of the four Lith-Americans who will play on the All-Collegiate football team against the N. Y. Giants at the Polo Grounds September 7, will coach the California, Pa., High School eleven this fall.

CLARK GRADUATE

Albert Philip Giraitis, Lithuanian youth, recently graduated from Clark University where he majored in chemistry and received the Degree of Doctor of Philosophy.

Lowell Dream a Plan For Better Activity

Once I had a pipe dream but it was a good one. It went like this: It was Halloween Night, 1938, and in the L. L. B. C. Barn there was great festivity. Swinging strains of romantic music were coming from within. A peek inside the door showed a gaily decorated interior filled to capacity with brightly costumed dancing youths. BOY!—there was a hot Barn Dance in progress! A few minutes later gales of laughter could be heard mixed with the shuffle of "shagging" feet and rhythm as the group proceeded with the famous "Broom Dance."

Not a dull moment that evening because the "Balso Chorus" members played "Want to come to Aunt Minnie's" and other games in between dance numbers. It sure was funny when the youngest couple on the floor won the "Spot Dance." And so went the night—just crammed full of fun. But these 10c tins of tobacco don't last a long time and so ended the pipe dream. However, it left a-plenty of thoughts to digest—Couldn't we have a dance like this? The next meeting of the Balso Chorus coming on September 8, 8 p. m. at the Club will open our fall season and it is a very good time to start our ideas working relative to a gala Barn Dance or some such opening festivity. It ought to be fun!! Or how about a costume dance? Please come to this coming meeting and put your suggestion into the "idea" box!

"Merrimae'er."

Shakespeare's Style Suits Swing!

The Bard of Avon took his place in Tin Pan Alley when Boris Morros, head of Paramount's music department, assigned Hoagy Carmichael to write a swing tune for a lyric by Shakespeare. It will be sung by Maxine Sullivan, the dusky songster who started the vogue of swinging, classical music, in "St. Louis Blues," starring Dorothy Lamour and Lloyd Nolan.

The lyric is from "As You Like It."

Morros points out that Shakespeare's songs were not written for mere reading or recitation, but to be set to tuneful music and sung. He calls attention, also, to the fact that "Hey nonny-nony," which has enjoyed great popularity in the jazz age, originated with Shakespeare, although the "hot-cha-cha" was a modern afterthought.

"Blow, Blow, Thou Winter Wind" is an ideal lyric for swing music," he says. "It proves the timelessness of Shakespeare. In fact, if he were writing today, he'd probably have his songs set in swing tempo anyway, for in spite of his timelessness, he was always strictly modern too, and he aimed at the masses as well the intellectuals."

Lithuanian Course At Columbia

Registration for the Lithuanian courses at Columbia University, New York City, will take place the end of September. Three courses in Lithuanian will be given:

1. Practical Lithuanian for beginners. 2. Lithuanian for more advanced students. 3. The history and culture—literature, language, art, dances—of Lithuania.

University background not necessary to participate in courses. Further information can be secured from Columbia University Extension, New York City or Dr. Jos. J. Raymond, Philosophy Hall, Columbia University. Watch Lithuanian newspapers for further announcements.

Zinaida Ordžonikidze

Vertė A. Ramutis

BOLŠEVIKO KELIAS

10

(Puslapias iš Atsiminimų apie Sergo Ordžonikidzė)

(Tąsa)

Mudu su Sergo gyvenom viešbutyje "Palas hotel." Jis buvo, rodos, gatvėje Sadvaja. Numeris pas mus buvo mažas, bet jaukus. Priešais buvo štabas. Beveik kas dieną būdavo kovos alermai. Sergo žadindavo trečią-ketvirtą valandą rytą, neduodavo dargi papietauti ir nusiprausti. Dažnai jis išeidavo štaban apšyviniojęs rankšluosčiu, su dantų šepetėliu rankose.

Kartą į "Palas-hotel" atėjo anarchis-tuojanti matrosų grupė. Padėję vesti-biulyje bombą, jie pasiuntė pas Sergo savo atstovą—stiprų vyruką uniformoj ir bekazirkę kepurę. Matrosas buvo apškarstęs bombomis ir granatomis. Kryžkryžiais per krūtinę ėjo kulkosvai-džio šovinių juostos. Aš gerai atsimė-nu jo buką raudonskrustį veidą su ma-žiukėmis užvirtusiomis akutėmis. Aki-plėšišku tonu jis pareikalavo, kad Sergo paliuosuotų kažkokius areštuotus matro-sus. Atsakydamas Sergo iššaukė du raudonarmiečius ir įsakė jiems:

—Nuginkluokite šį vyrioką!

Raudonarmiečiai sumišo. Rūsti matro-so išvaizda juos išgązdino. Matydamas raudonarmiečių neryžtumą, Sergo šūk-terėjo:

—Tučtuojau nusiginkluok!

—Ir ištraukė iš matroso granatą.

Su baimė dairdamasis į Sergo, ma-trosas ėmė klusniai nušiuiminėti ginklus. Sergo įstūmė jį į štabo kabinetą, o pats nuėjo plačiais marmuriniais laip-tais žemyn. Ten jis pamatė gulinčią ant pakopų bombą. Pusiau ratu stovėjo giri-ti matrosai.

Iki manęs atlekė aštri gomurinė Ser-go kalba. Nežinau, ką jis jiems kalbėjo, bet tik po keletos minučių raudonarmie-čiai įnešė pas mane kambarin krūvą vi-sokių ginklų. Jie man pasakė, kad Ser-go pats asmeniškai nuginklavo matro-sus.

Kartą vakare mudu kartu su Sergo važiuavom stotin. Gatvė buvo tuščia. Šviesos nebuvo.

Staiga girdim kažkokį triukšmą ar-timiausio namo kelyje.

Sergo man pasakė:

—Palauk. Aš špūzinosių, kas ten yra.

Aš atkalbinėjau jį, bijodama, kad su-sirėmime su nežinomais jis gali būti užmuštas. Po dvidešimts minučių jis grįžta atgal ir pasakoja:

—Supranti, ant ramių gyventojų už-puldinėja!... Aš juos nuginklavau.

Sergo įmetė į vežimėlį keletą revol-verių ir šautuvų. Mes nuvažiuavom to-liau.

Prie Rostovo priėjo vokiečiai. Mes tu-rėjom būti pasiruošę pasitraukti. Gyve-nom tiesiog ant ratų. Įvairūs tamsūs elementai naudojosi sunkia valdžios pa-dėtimi ir ėmėsi plėšimų. Daužė vyno rū-sius, naikino krautuves.

29 balandžio Sergo gavo telegramą nuo Lenino ir Stalino.

Leninas ir Stalinas pavedė jam su-stabdyti karo veiksmus vokiečių-gaidama-ku fronto. Telegrama pranešė, kad pa-daryti paliauboms ir nustatyti demar-kacinę liniją tarp vokiečių-gaidamakų ir Rusijos sovietų teritorijos. Kurskan at-vyko sovietų taikos delegacija priešakyje su draugu Stalinu ir siūlė tą patį pada-ryti kituose frontuose.

Prieš pasitraukdamas Sergo kartu su keleta draugų nuvažiavo į Taganrogą vesti derybas su vokiečiais dėl karo veiksmų nutraukimo. Delegacija turėjo taip pat protestuoti prieš neteisėtą Ta-ganrogo užėmimą, kuris yra RSFSR ter-ritorijoje. Prie stanicos Armianskaja Sergo areštavo vokiečių patrulis ir pa-siuntė su sargyba į Taganrogą.

Taganroge Sergo pareiškė griežtą pro-tesą prieš tai, kad vokiečiai sulaužė Bresto taikos sąlygas ir areštavo delega-ciją. Delegatams buvo sugrąžinta jų ginklai ir garantuotas be kliūčių sugrį-žimas į Rostovą.

Užėmę Taganrogą vokiečiai ėmė ruoš-ti naują kontrrevoliucinių kazokų dalių puolimą. Gegužės 7 d. austrų-vokiečių kariuomenė, gaidamakai ir baltieji kazo-

kai su ginklų paėmė Rostovą.

Mes neapleidom miesto iki paskutinės dienos. Pasitraukimo dieną Sergo grįžo iš priešakinę pozicijų.

Jis visas buvo purvinas. Aš prašiau jį nusiprausti, išėmiau jam švairius balti-nius. Tuo metu kažkas iššaukė Sergo į štabą, ir jis išėjo iš kambario. Sergo man pasakė:

—Tau reikia tučtuojau išvažiuoti. Važiuk stotin, ten stovi mūsų vagonas. Pradėjom ieškoti automobilio. Pasi-rodė, pasinaudojęs bendra panika, šofe-ris pavogė jį ir pardavė vienoj artimiau-sių kazokų stanicų.

Aš nuėjau stotin. Mane lydėjo kazo-ka ir kalmykas-raudonarmietis. Kazo-ka (jis buvo išdininkas) nešė čemoda-ną su valdiškais pinigais.

Pasitraukimo dieną traukiniai ėjo be tvarkaraščio. Beveik kas penkios-dešimt minučių iš stoties išeidavo ilgos varti-nės prekinų vagonų, kurie buvo kimšte prikimšti raudonarmiečių ir ramių Ros-tovo gyventojų, kurie nenorėjo pasilikti mieste.

Baltieji buvo jau visai arti ir apšau-dė stotį. Ore, tarsi bambalai, zvimbė kulkos. Besitraukiantieji lipo ant va-gonų, karstėsi ant stogo ir buferių.

Aš kreipiaus pas savo palydovą-kazo-ką:

—Kurgi mūsų vagonas?

Jis patraukė pečiais:

—Veikiausiai, pavogė...

Mes ėmėm eiti bėgiais. Tai šen, tai ten mes užėdavom ant numestų šautu-vų ir šovinių.

Aš norėjau grįžti miestan pas Sergo. Man rodėsi, kad viena aš vis vien nega-lėsiu išvažiuoti iš Rostovo.

Vos tik aš apie tai pagalvoju, kai tolimoje matau Sergo. Jis ėjo kartu su draugais. Jo veidas buvo labai susirū-pinęs. Aš puoliau prie jo.

Sergo privėdė mane prie prekinio traukinio, kuris tik ką ėmė judėti. Iš atvirų vagonų buvo matyti pilki kare-i-vių šineliai. Atsisėsti vagonan nebuvo jokios galimybės.

Traukiniui beinant Sergo pasodino mane ant neužimtų geležinių kopėčių, vedančių ant vagono stogo. Kartu su manim ant šių kopėčių įsitaisė kazo-ka ir kalmykas.

—O kaip gi tu?—šūkterėjau aš Sergo.

Jis numojo ranka ir atsakė:

—Bataiskė susitiks.

Sergo pasiliko stotyje vadovauti pa-sitraukimui. Prie jo prijėjo raitas ant arklio kažkoks matrosas iš anarchistinio būrio:

—Tai tu mus areštavai? Atsakyk!

Jis atstądė į Sergo naganą. Sergo ne-sumišo. Ištraukęs iš matroso rankų ginklą, jis sušuko:

—Ne laikas suvedinėti atskaitas: ant mūs vokiečiai puola!

Tą pačią dieną Sergo garvežyje at-važiavo į Bataiską.

I Rostovą Sergo evakavo iš Char-kovo brangius daiktus iš bankų. Kar-tu su vertybėmis, buvusiomis Rostove, prieš keletą dienų iki pasitraukimo jie buvo pasiūti Carycinan. Ešelone buvo pusantr milijono rublių auksinių pini-gų. Pinigai buvo užsiūti į nedidelius drobinius maišelius. Atvykę į Bataiską, mes sužinojom, kad sargybiniai, lydėję traukinį, prisisavina tas vertybes sau ir ruošiasi išžudyti esančius vagonuose ko-misarus. Mums pranešė apie tai vienas tarnautojas, kuriam veidas buvo sudau-žytas iki kraujo. Jam pasisekė pabėgti nuo plėšikų: jis išsoko einant traukiniui.

—Reikia tučtuojau pavyti plėšikus,—tarė Sergo.

Tarnautojas ėmė prieštarauti.

—Pas juos yra kanuolės, kulkosvai-džiai.

—Niekio. Mes stipresni už juos.

Mūsų traukinys ėmė vyti paskui plėšikus. Netrukus mes pagavom jų eše-loną. Sergo davė plėšikam pusvalandį, kad apgalvoti pasidavimo klausimą, priešingu atveju žadėjo pradėti juos ap-šaudyti.

(Bus daugiau)

Dearborn, Mich.

Politikierių Užsimojimas
Nėnusisekė

Dearborne pūdas viena iš didžiausių automobilių išdir-bystė Fordo karų. Šiuom lai-ku dirba apie 37,000 darbi-ninkų. Bet šiame mieste be-darbių randasi apie 6,000, didžiojo paleisti iš Fordo dirbtuvių. Dalis bedarbių gy-vena iš tiesioginės pašalpos. O apie 3,500 dirba prie val-džios darbų—WPA. Užmo-kestis \$60 per mėnesį, už 100 valandų darbo. Darbininkas su šeimynomis labai yra sun-ku pragyventi su tokia men-ka užmokestis. Bet Dear-borno politikieriams, po ku-rių kontrole yra WPA dar-bai, pasirodė, kad galima da-sumažinti ir taip jau menką užmokestį. WPA darbų ve-dėjas (supervisor) pasiūkė darbininkus ir šako, jog pro-jektas užsibaigia su pradžia liepos, o po 10 dienų bus pra-dėtas naujas projektas, ir lie-pa sugrįžti liepos 11 d., nors darbininkai nebuvo atidirbę paskirto laiko. Projekto vedė-jas pasakė, kaip pradėsit dirbti ant naujo projekto, gausit atidirbti užsilikusį la-ka. Darbininkai protestavo, aiškindami vedėjui, kad ne-bus galima pragyventi dvi sa-vaites su \$16. Bet projekto vedėjas sako: šis patvarky-mas yra iš Washingtono ir ne-galima priešintis. Po 10 dienų darbininkai sugrįžo dirbti, ir kaip atidirbo paskirtą dvi-jų savaičių laiką, manėme, kad duos atidirbti užsiliku-sias 20 valandų, kaip buvo už-tikrinta.

Projekto vedėjas pranešė darbininkams, kad yra pri-siustas patvarkymas Wayne apskričio valdžios darbų ad-ministratoriaus, kuriuo nuro-doma, kad tik 10 valandų duos atidirbti iš užsilikusių nuo senojo projekto, o kitos 10 valandų nebus duodama atidirbti. Darbininkai supra-to, kad yra pasimojimas nu-kirsti mokestį iki \$54 per mė-nesį. Darbininkai pradėjo kalbėti tarp savęs, ar tik ne-bus šis patvarkymas atėjęs iš Fordo service departmento. Čia, mat, darbininkai yra daugiau kaip 50% susiorgani-zavę į WPA uniiją. Uniijistai turi pasiskyrę komitetus, ku-rie gerai veikia. Komitetas pranešė darbininkams, kad visi turi maršuoti į Dearborn tarybos (council) susirinki-mą, kuris įvyko liepos 18 d., vakare. Tarybos susirinkime dalyvavo apie 400 darbinin-kų. Komitetas pareikalavo ta-rybos narių ir projekto pre-zidento Green paaiškinti, ko-dėl neduoda atidirbti 10 va-landų, kodėl bandoma nukirsti ir taip menką užmokestį. Prezidentas Green sako, kad nėra pinigų apmokėti už tas 10 valandų ir tas patvarky-mas, sako, turi būti taip, kaip yra. Uniijos komitetas nepa-siganėdino tokiu jų pasitei-sinimu. Tai per telefoną pasi-šaukė Wayne County valdiškų darbų administratorių, persta-tė visą dalyką. Administratorius atsakė, kad ant rytojaus pribus, tai buvo liepos 20 die-na, 8 valandą vakare, mies-to tarybos posėdin. Komitetas pranešė visiems darbi-ninkams maršuoti pas miesto tarybos viršylas. 8 val. vaka-re prisirinko tiek darbininkų, kad visi koridoriai buvo pil-ni, tarybos svetainė buvo pil-nutėlė, nebuvo galima įeiti. Majoras Carei atidarė posėdį, bet nebuvo galima girdėti per 10 pėdų nuo jų stalo, ką jie tarė. Policijos buvo pilni ko-ridoriai, bet nepajėgė užsio tarp žmonių sustabdyti. Už pusvalandžio pasakė, kad su-sirinkimas užsidaro. Pribuvo ir uniijos pakviesti Wayne ap-

skričio valdžios darbų admi-nistratorius ir apie pustuzinis kitų viršininkų, taipgi ir kon-gresmanas John Lesinski. Val-džios darbų viršininkai pasi-šaukė visus miesto tarybos na-rius ir prezidentą Green, taipgi apie tuziną uniijos ko-miteto narių į atskirą kamba-rį. Po valandos pasitarimo pranešė darbininkams, kurie tebelaukė tarybos svetainė, kad 10 valandų priklausio jum ir gausit atidirbti. O Dear-borno politikieriams John Le-sinski pasakė, kad jie gali tu-rėti teisę kapoti algas tik miesto darbininkams, bet ne-turi nieko bendro su tais dar-bininkais, kuri dirba prie val-džios projekto darbų. Darbinin-kai, pasijutę laimėję mūšį, už-traukė dainuot "Solidarity," kad net tarybos svetainės skambėjo, o politikieriai no-sis nuleidė rauda. Pasirodė, kad visas tas skymas buvo su-planuotas Dearb. politikierių. Mat, kiek daug reiskia vie-ningas, organizuotas darbinin-kų pasipriešinimas. Likos iš-gelbėta virš 20 tūks. dol., ski-riamų WPA darb. algoms. Norėta, mat, nukniaukti po \$6 nuo kiekvieno darbininko, kurių dirbo virš 3,000. Bet jų užsimojimas nepavyko. Bet vis dar randasi tokių, kurie vis pasakoja, kad uniija nie-ko gero nepadarė.

Kaip matyti, John Lesin-ski užsitarinauja darbininkų balsų nuo 16-to distrikto į kongresą.

Dalyvavęs.

Elizabeth, N. J.

Lietuvius Atletas Grįžo Iš
Lietuvos

Rugpjūčio 26 dieną, laivu "Gripsholm" grįžo iš Lietuvos olimpijados John "Shorty" Peck Pečiukaičis, žymus šio miesto krepšio (basketball) lošėjas.

Lietuvoj už pasižymėjimą basketbal lošime "Shorty" ta-po apdovanotas dviem meda-liais ir gražiu rankiniu sidab-ro laikrodėliu.

Vietinės anglų spaudo-s korespondentams "Shorty" papasakojo, kad Lietuvos jau-nimui basketball lošimas skai-tomas labai populiarius. Iš septynių turnamento krepšio lošimų amerikiečiai liko lai-mėtojai.

Lietuvos valdžia pasiūlė Peck Pečiukaičiui pasilikti Lietuvoj už basketball vedėją-mokytoja. Bet jis griežtai at-sisakė priimti šią propoziciją.

Anot Pecko, Lietuvoj ir Europoj viešpatauja teroras. Visi laukia ateinančio karo. Kaimynas su kaimynu bijosi kalbėti, įtardamas vienas kitą esant šnipu. Kiekvieno as-mens pasijudinimas rūpestin-gai per valdžios šnypus pri-žiūrimas. Laisvės jokios nėra.

Labai linksmas sugrįžęs na-mo. Išlipęs iš laivo pagata-vas buvo pabučiuoti Ameri-kos žemele, nes čionai viešai ir garsiai galįs išsireikšti sa-vo politinius įsitikinimus.

Tai nekokius špūdžius atsi-vežė šis jaunuolis, grįžęs iš Lietuvos.

Bangos Choro Veikla

Rugpjūčio 23 dieną Ban-gos Choras savo susirinkime gavęs laišką nuo Lietuvių Me-no Sąjungos, užkviestam Ban-gą prisidėti prie rengiamos Lietuvių Dienos dainų progra-moje.

Šiuo atveju Banga vienbal-šiai nutarė priimti L.M.S. cen-tro komiteto obalsį: L. M. S. Chora—Pasaulinėje Parodo-jė!

Kitą obalsį labai reikšmin-gą šiuo laiku mes nutarėme priimti, tai Banga ir visi "Lais-vės" rėmėjai važiuoti į "Lais-vės" pikniką, rugsėjo 4 dieną, į Eddington, Pa.

O reikia priminti, kad ban-

giečiai tą padarė be jokio ofi-cialio pakvietimo iš rengėjų pusės. Bravo, bangečiai, už tai!

Kas Pasidarė su
Newarkiečiais?

Apsileido tie mano kaimy-nai newarkiečiai: nieko, o nie-ko nerašo į "Laisvę" iš savo kolonijos. O tenai žinių ku-pina. Del vieno incidento už-pyko visi ir kaip klemsai ty-li. Tai negražu! Reikėtų bent savo piktumą nerodyti. Tu-rite atstovybę net augščiau-sioj įstaigoj ir šiaip svarbiose įstaigose bei komitetuose. O elizabethiečiai nieko. Pralai-mėjo viską ir tai nepyksta. O reikėtų gal pykti.

Žinau, kad buvo svarbių ta-rimų tokioj žymioj Newarko lietuvių draugioj, kaip "Pa-langos Juzės", o spaudoj apie tai nieko nerašyta.

Del birželio 4 d. Military Parke įvykusio mitingo, kuriame kalbėjo socialistų vadas Norman Thomas ir kurį ma-joro Hague padaužos išdras-kė, eina kivičiai dėl to įvyku-sio incidento tarpe dviejų de-puty policijos čyfų Frank E. Brex ir Philip Seboldo.

Frank Brex policijos čyfas kaltina Philip Seboldą, kad pastarasis yra atsakomingas už išblaskymą Normano Tho-maso mitingo, nes jo vadovy-bėj policistai nei bandyti ne-bandė sulaukyt Hague padau-žas, kurie su kiaušiniiais bom-bardavo kalbėtojus, leido Joe Basile benui smarkiai grajyti ir paraduoti po visą parką. Su-lyg Brexo kaltinimo, tai nebu-vo spontaniškas išsišokimas, bet gerai suplanuotas impor-

tuotų padaužų tiksliai išdras-kyti einantį mitingą.

Brex tvirtina, kad jis turi užtektinai prirodymų tą viską įrodyti teisme.

Vėl Uždarė Maudynių Prūdą

"Laisvė" jau daig rašiau apie vietinį maudynių prūdą. Del rasinių ginčų reakciniai politikieriai buvo uždarę mau-dynių prūdą. Kilus protes-tams iš piliečių pusės tapo lai-kinai atidarytas. Bet neilgam, dabar jį vėl nutarė uždaryti, bet priežastį padarė kita, bū-tent negana įplaukų. Tą jie negalėtų padaryti, jei būtų pažangi miesto valdžia.

Mirimai

Iš priežasties džiovos ligos, Bonnie Burn sanatorijoj mirė neseniai atvažiavusi iš Sovietų Sąjungos Dorothy Zernoff, 19 metų amžiaus mergina, pali-kusi Sovietų Sąjungoj motiną, tėvą ir brolius.

Iš tos pačios ligos ir toj pa-čioj sanatorijoj mirė William Jermalavičius, sulaukęs 45 metų amžiaus.

Turėdama Gerą Sąžinę
Atsilgino

Tūla moteris keletas metų atgal beskaitydama vieną žur-nalą miestavam knygne iš-plėšė išvien lapą iš žurnalo su užinteresuotais žurnu tai straipsniu.

Ir po kelių metų ji vis prisi-mindavo, kad negerai padarė. Ji tai skaitė vogtu dalyku. Ir sąžinės graužiamo ji per lai-ską prisiuntė 50 centų miesto knygynoj užveizdai, kaip at-lyginimą už padarytą skriau-dą. "L." Reporteris.

PIRMUTINIS N. J. LIETUVIŲ RADIO VALANDOS

PIKNIKAS

Ivyks Sekmadienį

Rugsėjo (Sept.) 4-tą, 1938

OLD CIDER MILL GROVE
Vaux Hall Rd., Union, N. J.

Šokiams Grieš Radio Orkestra

Pradžią 12 v. vidurdieny Ižanga 35 Centai

Maloniai kviečiame skaitlingai atsilankyti, čia išgirsite naujų dainų. Prie to dalyvaus Sportai: Kumštynių, Ristynių ir Akrobatų.

4 lietuviai akrobatai—dalyvavę Olympic Campionate Vokietijoj BABE CADOCK—garsus lietuvis ristikas iš New Haven, Conn. JUSTIN SIRUTIS—iš Brooklyn, New Yorko Universiteto smarkiai kylančis kumštinnikas. ANTANAS KUNDROTAS—pirmasis lietuvis drūtuoils. EDDIE HOGAN—žymus amerikietis, lietuvis kumštinnikas EDDIE BENSON—National Guard Champ. JOE PASKE—Kumštinnikas iš Brooklyn. JONAS JOKUBAUSKAS—iš Brooklyn, Sporto Vėdėjas.

Prie to, yra vieta po atviru oru bolių paristi.

KELRODIS—iš Newarko: busas No. 10, nuo Penn Sta. (Market St.) per Hillside, priveža prie pat parko vartų. Springfield Ave. gatvė-rais ar busais, davežiavę iki Irvington Centre, (5 corners), čia išlipę, imkite Union-Vaux Hall Road busą ant kampo Clinton Ave. išlipkite ant Vaux Hall Road, ir po kairai už pusę bloko—parkas.

Brockerts ALE

LIETUVIŲ BRAVORO ALUS

ANTANAS PENKEVIČIUS, Prezidentas

Orui Atšylant Gerkite Brockert's Ale

Šis alus yra daroma iš tikros daigintų miežių salyklos. Daroma stiprus alus—Ale šviesus ir tamsesnis sulig mokslo ilgos praktikos ir patyrimų garsiojo

Lietuvio Brew-Masterio Oskaro Brockerto

Brockert's Ale Yra Naudingas Sveikatai

Jis yra daromas iš grynų miežių salyklos su Europiškais apyniais. Priduoda apetito ir palengvina viduriam virškinti maistą.

Elius-Ale yra stipresnis už paprastą alų, vadinamą Lager. Todėl visokiame klimate jis yra naudingesnis gerti, jis paakstina jūsų kūną energingiau veikti

Lietuvių bizniai, kurie verčiatėsi alum tuojau rašykite prezidentui Antanui Penkevičiui reikalaudami pristatyti lietuvių bravoro alus—Brockert's Ale. Galite rašyti savo kalboje—lietuviškai adresuodami:

Brockert Brewing Co., Inc.

81 Lafayette Street

Worcester, Mass.

Dar Apie "Laisvės" Pikniką Philadelphijos Apylinkėj

Stalus Jau Subudavojom
Rugpjūčio 28 d., buvom nusitarę subudavoti stalus ir galutinai prirengti parką, bet ant pastarojo visuotinių organizacijų susirinkimo pakeitim ir nusitarėm dirbt 27 d. rugpjūčio.

Suvažiavo apie 20 patyrusių prie medžių darbininkų draugų ir į keletą valandų subudavojom 100 stalų. Kaip gražu buvo darytis aplinkui, kuomet lenktynės ėjo. Dr. Lukoševičius—67 metų amžiaus su dr. Janužiu—77 metų stoji į lenktynes ir nepasidavė daug už jo jaunesniems. Tai buvo graži diena, šilta. Po sunkiam darbui turėjom privatišką pikniką. Visi darbininkai likosi labai patenkinti ir visi linksmi mai traukėm į namus. Patys

svarbiausias darbas užbaigtas. Farmerys Mikolaitis tik ką gražiai nupjovęs didelį plotą šieno, kur bus suparkytos mašinos kitą pusę kelio. Parkas bus geras tuomi, kad nei jokių jame dulkių nebus. Siemietinė pikniko vieta bus tuomi geras, kad bus išvengta tilto mui-tas, Brooklynui ir visiems aplinkiniams miestams, miesteliams bus arčiau; prie to, labai prie gerų kelių.

Pačiame parke bus pakeitimų ir parankumų.
Mes philadelphiečiai linkime laimingos kelionės visiems vykstantiems svečiams. Dar sykį primenam kelrodį, kad nebūtų keblumų keliautojams. Kelrodį rasite po skelbimu. Žiūrėkite! J. A. Smitas.

gardžių lietuviškų užkandžių. Taipgi, bus gerų kalbėtojų, kurie kandidatuoja į kongresą ant progresyvių tikieto.
Sekmadienį, rugsėjo 11 d., Detroito progresyvių lietuvių organizacijos rengia didelį prieš rinkimus pikniką, kuris įvyks Capital Park Darže, prie Telegraph Rd., arti Sibley Rd.

Šis piknikas bus vienas iš įdomiausių, todėl, kad šiame piknike kalbės Michigan valstijos gubernatorius Frank Murphy, Patrick O'Brien, kongresmanas George Sadowski ir kiti progresyvių kandidatai. Įžanga 25c. ypatai, prie įžangos bus \$10.00 dovana.
Todėl komitetas kviečia visus dalyvauti šiame piknike.

Novobrančas.

Organizuotos Veiklos Didelė Reikšmė

Nepaprastai daug nuveikiam kultūros darbo mūsų lietuvių gyvenime. Paliekant nuošaliai laikinai tartininkystę anapus vandenyno gyvenantiems lietuviams, turia pasakyti, kad yra daug darbo tarp savųjų amerikiečių alik-ta.

Teisybė, mes ir norinčių veikti turim nemažai, bet visvien dar nepakankamai kūrybos reikalams jų turim.

Štai Amerikos Lietuvių Laisvamanių Etninės Kultūros Draugijos Centras už mėnesio išleis su maršrutu vieną žmogų apvažiuoti laisvamanius. Jei jau ne po visas lietuvių apgyventas kolonijas, tai nors didesnes reikėtų atlankyti. Taip sunkų darbą apsiėmė darbštus ir iškalingas, galima sakyti, aukašurnis ir sykiu rimtas ir neilstantis laisvamanybės dirvoje veikėjas p. H. Jagminas. Apie tai Centro valdyba laišku pranešė kolonijū veikėjams ir manau, kad jie neatidėliojant rengia savo kolonijose prakalbas p. H. Jagminiui.

Man rūpi, kad tos prakalbos būtų ne tik pasekmings atsilankančių skaičium, bet kad iš tųjų prakalbų maršrutu būtų apčiuopiama nauda visai Liet. Laisv. Et. Kult. Draugijai. O apčiuopiama nauda bus tik tada, kada kolonijose sutvers skyrus ir stobs bendradarbiauti organizuotai ir disciplinuotai. Kada Liet. Laisv. Et. Kult. Draugija turės nors vieną šimtą (100) kuonijū ir kiekviena kuopa turės

nors po 25 narius, tada tai Centras galės išplėsti tikrąjį laisvamanybės dirvoje darbą. Tas nėra jau taip sunku ir neįmanoma nuveikti. Metinė duoklė tyčia padaryta maža, kad trūkumus papildyti iš parengimų su kultūriniais pamarginimais.
Laikas atėjo veikti organizuotai, jei norim ką nors reikšmingo nuveikti.

Dr. A. L. Graičūnas.

PRANEŠIMAI IS KITUR

LOWELL, MASS.

LDS 110 kp. kartu su Lowell Darb. Klubu rengia rudeninį linksnų pikniką šį sekmadienį, rugsėjo 4 d. Iyvk. pas Svėdą, Cobble Stone Inn Park, Westford, Mass. Visi geri žmonės yra prašomi dalyvauti ir paremti šį pikniką, nes rengiamas labai svarbiu tikslui. Visi nariai abiejų organizacijų privalo dalyvauti ir kitus kviešti į pikniką. Kurie neturite kaip nuvažiuoti, kreipkitės į Klubą, 338 Central St., iš čia žmonės važiuos už labai pigią kainą. Būkite Klube kaip 11:30 v. ryte. — Bendra Kom.

CLEVELAND, OHIO

Sekmadienį, rugsėjo 4 d. įvyks Lyros Choro piknikas Machuto Darže, prie Green Rd. Šis bus paskutinis Lyros Choro piknikas šį sezoną, kiek man teko girdėti, tai Choras po šio pikniko pradės pamokas laikyti. Clevelando lietuviai myli dailę, myli ir savo jaunųjų Lyros Chora. Todėl visi skaitlingai dalyvaukite šiame piknike. Galėsite linksmai praleisti laiką prie geros orkestrės. Atvykę į šį pikniką netik vien smagiai laiką praleisite, bet sykiu suteiksite moralę ir finansinę paramą chorui.—I.A.V.

CLEVELAND, OHIO

Dr. A. M. Metelonis, kalbės Liet. Laisvamanių Etninės Kultūros Dr. 6 kp. išvažiavime, kuris įvyks per Labor Day, 5 d. rugsėjo, pas draugus Leverthaus, 862 Archer Ave., Bedford, Ohio. Čia yra puikus daržas ir yra užtektinai pastogės, jeigu atsitiktų lietus. Yra puiki svetainė šokiams.
Važiuoti reikia Broadway iki Bedfordo antrai trafiko kampa. Nuo čia pasukti po kairę į Columbia Rd., kur biskutį pavažiavę rasite Archer Ave. ir išvažiavimą.

Nuosirdžiai kviečia visus. Komitetas. (205-206)

PATERSON, N. J.

LDS 123 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 4 d. rugsėjo, S. Bakanauskos Svet., 9 val. ryto. Visi nariai būkite laiku. — J. Matačiūnas. (205-206)

ROCHESTER, N. Y.

L. S. ir Dukterų Draugija rengia savo nariam bei narėm pasilinksminimo vakarą. Įvyks sekmadienį, 4 d. rugsėjo, Gedemino Svet., 575 Joseph Ave. Taipgi tą patį vakarą yra leidžiamas ir laimėjimas, \$5. Įžangos nebus. Muzika geriausia. Kviečiame visus skaitlingai dalyvauti. — A. Svedienė, koresp. (205-206)

SHENANDOAH, PA.

LDS 34 kp. rengia dieninį ir naktinį pikniką, rugsėjo 4 ir 5 dd. Vietai visiems labai gerai žinoma, Laudeman Grove. Naktinis piknikas prasidės sekmadienį ir trauksis per visą naktį. Prašome vietos ir apylinkės lietuvių dalyvauti ir užbaigti

vasaros sezoną linksmai. Bus gerų užkandžių ir gėrimų, taip pat giesėra muzika šokiams. — Komitetas. (205-206)

WILKES-BARRE, PA.

ALDLD 43 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 2 d., penktadienio vakare, 7 val. pas M. Norbutą, 210 Hazle St. Visi nariai dalyvaukite ir atsiveskite naujų narių prašyti į kuopa. Taipgi išgirsite delegatų raportus iš 12-to Apskr. konferencijos. Taip pat yra daugiau svarbių dalykų svarstyti, kurie tik tuomet bus įvykinti pagal bendrą narių nutarimą. — J. V. S. Kp. Sekr. (205-206)

WEST PHILADELPHIA, PA.

American L. Community Association (ALCA) rengia pikniką savo darže, 2806 So. 80th St. Įvyks penktadienį, 5 d. rugsėjo (Labor Day), pradžia 10 val. ryto. Nutarta per pikniką priimt naujų narių be jokių įstojimo duoklių. Prieš nuo 21 iki 25 m. amžiaus ir daktaro peržiūrėjimas bus veltui. Šis vakas tiesis iki naujų metų, senesnieji norinti įsirašyti, turės užsimokėti įstojimo duokles pagal metų amžiaus ir daktaro peržiūrėjimas 50c. — Klubietė. (205-206)

HARRISON-KEARNY, N. J.

ALDLD 136 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, 2 d. rugsėjo, 7 v. v. 15-17 Ann St. Prašome narių dalyvauti susirinkime ir pasimokėti už 1938 m. duokles. — Sekr. (205-206)

NASHUA, N. H.

ALDLD 42 kp. susirinkimas įvyks 4 d. rugsėjo, sekmadienio vakare, 7 val. pas drg. Vajanauską, 55 Miami St. Prašome visų narių skaitlingai dalyvauti, nes turėsime daug svarbių dalykų svarstyti kas liečia mūsų kuopa. Žinote, kad vasaros sezonas jau baigiasi, o mūsų kuopa neturėjo progos surengti parengimą, vis reikėjo dalyvauti kitose kolonijose. Todėl nepamirškite dalyvauti šiame susirinkime. — Kp. Sekr. (205-206)

HAMTRAMCK, MICH.

ALDLD 188 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 2 d., 7:30 v. v. 3014 Yomans St. Visi nariai būkite laiku, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. — A. V. (204-206)

DETROIT, MICH.

LDS 21 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 4 d., 9 val. ryto, 4097 Porter St. Prašome narių skaitlingai dalyvauti. Seimo delegatė išduos raportą, daug naujo išgirsime apie savo organizaciją. — A. Gailius. (204-206)

WORCESTER, MASS.

Prašome vėsti, kurie turite platinti bilietų Bendro Fronto pikniko (Labor Day) gražinti parduosus ir neparduotus M. Kizienė, 29 Endicott St. Taipgi visi, kurie esate įrinkti iš organizacijų dirbti piknike, dalyvaukite pirmadienio ryte, 9 val., 29 Endicott St. Pavėlavę turėsite taisy pasidengti kelionės lėšas. Pikniko Komitetas. (204-206)

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 kp. moterų skyrus susirinkimas įvyks penktadienį, 2 d. rugsėjo, pas drg. Zmitraitės, 56 Brown St., Johnson City, N. Y. Pradžią 7:30 v. v. Šis susirinkimas bus gana svarbus, tad visos būtinai turime dalyvauti, nes reikės daugiau darbininkų išrinkti dėl pikniko, turėsime ir kitų svarbių reikalų aptarti. Prie progos nepamirškite ir naujų narių prirašyti prie Moterų Skyrus. — M. Kulbienė, Sekr. (204-206)

Nauja L. Pruseikos Knyga

IŠDAVIKAI Amerikos Istorijoj ir Sovietų Sąjungoj

Atsikračius Anglijos monarchijos, Jungtinėm Vals-tijom ėmė 38 metus apsiavalyti nuo šnipų.

Kas buvo tie šnipai ir kaip J. V. valdžia nuo jų ap-sivalė, skaitykite Pruseikos knygoje.

Dabar plienine šluota šluojama Japonijos, Vokietijos ir kitų šalių šnipai iš valdžios ir pramonės įstaigų So-vietų Sąjungoje. Apvaloma šalis nuo išdavikų.
Ar Sovietų Sąjungoje susekami šnipai—šalies išdavi-ku—vortinkliai turi panašumo į buvusius Jungtinėse Valstijose, pasakys jums Pruseikos knyga.

KAINA TIK 15c

Tuoju išsigykite ją ir skaitykite. Mokestį galite prisistūti U. S. A. pašto stampomis, 3c ar 5c vertės.

Tą knygą išleido dienraštis "Vilnis"

Ją galite nusipirkti iš "Laisvės." Reikalaudami prisistūti adresuokite:

LAISVĖ

427 Lorimer St.

Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Humboldt 2-7964

Dr. J. J. Kaškievičius

530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8

Nėra valandų sekmadieniais

GARSINKITES "LAISVEJE"

Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS

50, Court Street
Tel. Triangle 5-3622
Brooklyn, N. Y.
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Fotografas

Traukiu paveikslus familijū, ves-tuvių, kitokių grupių ir pavieniū.

Iš senų padarau naujus paveiks-lus ir krajavus sudarau su ame-rikoniškais. Rel-kaui esant ir padidinu to kie-dydžio, kokio pa-greidaujama. Tai-pori atmalavoju įvaizrim spalvom.

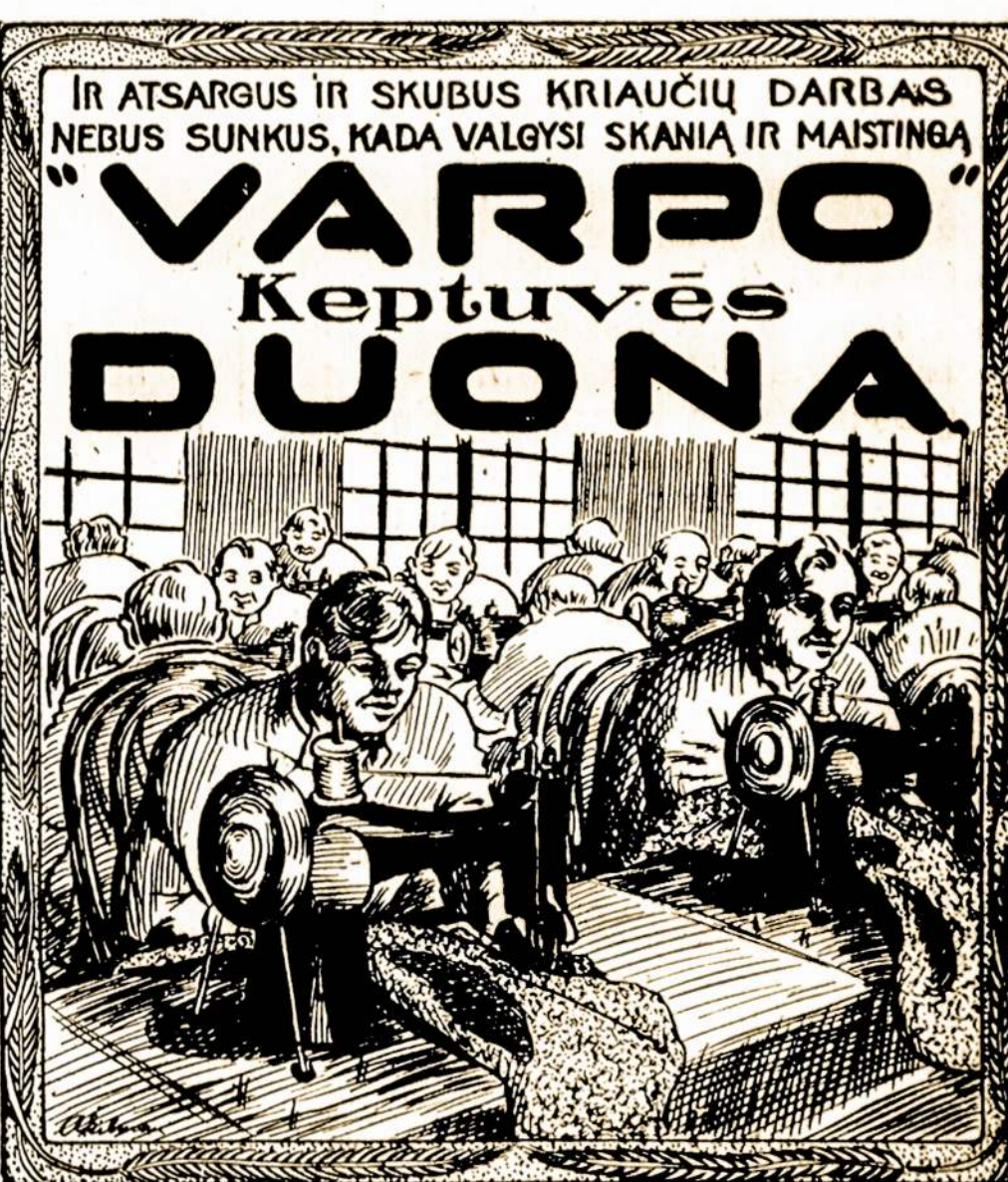
JONAS STOKES

512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Park-way ir Chauncey stočių BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Kiekvienas apšvietą bran-ginantis žmogus privalo bū-ti dalininku dienraščio "Lai-svės" bendrovės.

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, sen-vičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas ska-niausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informaciją apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

MASS. LIETUVIŲ ŠVENTĖ

Rengia Massachusetts Valstijos 50 Draugijų—Bendras Komitetas

Labor Day, Rugsėjo 5 September

Prasidės 12-tą Val. Dieną ir Tesis iki Vėlai

VOSE PAVILION, MAYNARD, MASS.

Dainuos Didysis Worcesterio Aido Choras ir So. Bostono Laisvės Choras

\$150.00 DOVANŲ PINIGAIŠ

Paskirta prie Įžangos Tikietų—Galėsite Laimėt nuo \$5 iki \$50

Bus Gražuolių Kontestas. Gražiausia Lietuvaitė bus išrinkta Amerikos Lietuvių Kongreso Žvaigždė Naujai Anglijai

Kalbės: SLA Prezidentas Advokatas F. J. BAGOČIUS, "Keleivio" Redaktorius S. MICHELSONAS ir ir Mass. Komunistų Partijos Pirmininkas OTIS HOOD

Šokiams Gros Longin Buinis Kavaliers Orkestra

Iki dienraščio "Laisvės" di-džiojo pikniko jau tebeliko tik kelios dienos. Šią visą savaitę įvairios komisijos dirba išsi-juose, kad viskas būtų pri-ruošta, kad nieko netrūktų dėl pribuvusių.

Stalų dirbėjai pakankamai pristatė stalų ant parko, kad visi atsilankę svečiai turėtų kur susidėti maistą ir gėrimą. Farmeris Mikolaitis nupjovė šieno didžiausią plotą, kad būtų kur sustatyti atvykusius busus ir automobilius, atvykusius su svečiais dėl pasilinks-minimo. Pikniko komisija pa-sirūpino puikiausią garsiakal-bį, kur bus galima girdėti kuo geriausiai netik programa, ku-rią duos 5-ki chorai atvykę iš kitų miestų, bet taip pat bus gerai girdima ir R. Mizaros kalba, svarbiais klausimais. Jau visa eilė gauta praneši-mų, kad iš kitų kolonijū at-vyksta po kelis busus ir didė-lis skaičius mašinų su svečiais. Šiame piknike bus galima su-eit gerų pažįstamų, draugų parapijonų ir su jais praleisti linksmai liuosą laiką, pamirš-tant nors ant valandėles visus praleistus vargus ir bėdas.

Reporteris.

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

VAŽIUOKIM I PHILADELPHIA, TEN BUS LAISVĖS PIKNIKAS

Jau visai arti pilni 6 busai važiuvimui į "Laisvės" pikniką, kurį rengia Philadelphijos organizacijos naudai dienraščio "Laisvės". Piknikas bus šį sekmadienį, 4-tą d. rugsėjo (Sept.), Eddington, Pa.

Iš Brooklyno veikiausia išeis 7 busai, nes 6 jau baigiama pripildyti. Prašome iš anksto registruotis važiuvimui, nes norime žinoti, kiek daugiau bus dar reikės.

Bus puikus pasivažinėjimas. Labai geras kelias, visos cementuotos, dailus, kaip stalias. Puikūs laukai, sodnai ir girios pakeliui. Geriausias laiko praleidimas, šviežus oras ir malonus pasilinksminimas piknike.

Ten bus tūkstančiai žmonių, daug pažįstamų ir senai matytų ras kiekvienas. O kiek naujų pažinčių įsigysime?—daugybę.

Busai išeis: Vaiginio-Šapalo Salės, 147 Thames St., Ridgewood, išeis 8 val. ryto; J. Juškos, 79 Hudson Ave., Central Brooklyn, išeis 8 val. ryto; W. Zabielskio Salės, 61-38—56th Road, Maspeth, išeis 8 val. ryto ir nuo "Laisvės" Salės, 427 Lorimer St., išeis 8:30 val. ryto. Prie "Laisvės" suvažiuos visi ir iš čia visi kartu trauks į pikniką.

Kelionė \$1.75 į abi puses.

Prašome tuojau kreiptis į nurodytas vietas ir įsigyti busų bilietus.

Davis Liūdijo, Kaip Raketo Pinigai Ir Žmonės Išrinko Dodge

Trečiadienį tammaniečio Hines (teisme liūdijo J. Richard (Dixie) Davis, buvęs Dutch Schultzio rakietierių vyriausiasis advokatas-spokesmanas, kurio liūdyimas, be abejo, prisidėjo prie nukryžiuojimo buvusio Tammanės tūzo Hines'o prie gėdos stulpo.

Davis savo liūdyimuose apibūdino 1933 metų rinkimus, kuriuose veikė ranka rankon Hineso politinė Tammanės galia su Dutch Schultzio raketo kruvinais pinigais ir gengsteriais, kad išrinkt Hineso proponuojamą kandidatą William Copeland Dodge į distrikto prokurorus, kurį tada ir išrinko.

Jis liūdijo, kaip jis anksti turėjo rinkimų rytą "dutchmano" būvo pasiūstas į Hineso Monongahela Klubą, 292 Manhattan Ave., New York, kur jis rado Hines sykio su George Weinberg, Lulu Rosenkranz, Abada Berman ir kitais Schultzio leitenantais, kurių kiekvienas su savimi turėjo būrį parinktinių mobsterių.

Hines jam padavęs listą balsavimų vietų įvairių Assembly Distrikto ir paliepus nuvesti tuos mobsterius balsuot pasidavus fabrikuotomis pavardėmis, kurios buvo prirengtos ant kortelių.

"Mes išėjom," sako Davis, "ir daugelis iš govėdos balsavo po keturis ir penkis sykius." Jisai sakė, kad viso galėję būti apie šimtas vyrų.

Davis liūdijo, kad jis atkartotinai susitikdavo su Hines ir apmokėdavo jam raketo mokesčius, kaip "fikseriui" teismuose ir policijoje. Jis ne kartą mokėjęs Hineso apartamente, 444 Central Park West; Hineso advokato Joseph Shallecko ofise, 1450 Broadway; taipgi mokėjęs buvusio Tammanės superintendente John Plunkett ofise ir kitose sutartose susitikimų vietose.

SILTAME ORE

šaltas lietuviškas Maisto kumpis su agurku

REctor 2-2786
157 Chambers St., N. Y.

Liet.-Amer.
Imp. & Eksp. B-6

Lankėsi Ką Tik Grįžęs Lietuvės Veteranas

Trečiadienį lankėsi "Laisvėje" Petras Gasparas, ką tik sugrįžęs iš Ispanijos Lincoln Brigados veteranas. Jisai atvyko pareikšti lietuvių kovotojų padėką Ispanijos Demokratijai Gint Lietuvių Komitetui ir Lincoln Brigados draugams, kurie rūpinasi šelpimu kovotojų ir abelnai rėmimu Ispanijos. Ta proga d. Gasparas aplankė ir "L." įstaigą.

Karžygiškasis Petras Gasparas patsai asmeniškai nei su vienu iš to komiteto darbuotojų nebuvo pažįstamas prieš išvykimą Ispanijon, bet bendroji kovoj prieš bendrą priešu supažino. Juos supažindino Lincoln Brigados Draugų jaunų darbuotojų siunčiami kariams pundieliu cigarečių, laikraščių, literatūros ir laisakai.

"Smagu", sako d. Gasparas, "būnant kovos lauke žinot, kad ten toli, už marių, pasiliekusieji žmonės supranta fašizmo pavojų ir mūsų žygio rimtumą. Jų dovanos, taipgi laišakai apie darbuotį vienam bendram tikslui—už demokratiją, prieš fašizmą ir karą—sukeldavo mumyse dar didesnę pasiryžimą kovot iki pergalės".

Ir kovoja draugai iki paskutiniųjų—kol krinta sužeistais ir daugiau nebegali kovot. Patsai draugas Gasparas nukentėjęs daug žaizdų. Suėjusios jo veidas fašistų kulkos dar ir dabar kliudo laisvai kvėpuot. Jis iš čia vyks Boston, kur pasiduos operacijai, kad atitaisyti kas galima atitaisyti chirurgijos pagalba.

Rep.

PARMKITE

Amerikos Darbo Partijos Lietuvių Skyrius ruošia pirmą savo pikniką ryto, rugsėjo 3 d., Dexter Parke, prie BMT Jamaica linijos Eldert Lane stoties. Šokiams grieš paskilbusi G. Kazakevičiaus orkestra.

Tai bus smagi pramoga. Tačiau joj verta kiekvienam būti ir ne vien tik dėl smagumo, bet ir tikslu paremt jaunutę partiją, kuri vystosi į milžinišką demokratiniį įvairių pažiūrų darbo žmonių įrankį gynybai savo reikalų šalies politiniame gyvenime.

Apilėšė Minioms Pro Šalį Vaikščiojant

Keliomis minutėmis prieš piet, kada minios svieto vaikščioja garsiaja 5th Ave., N. Y., trys ginkluoti plėšikai atėjo 565 5th Ave. ant 11-to aukšto esaman brangumynų sandėlin, surišo 5 tarnautojus ir išėjo prisidėję kišenių brangumynais, kurie įkainuojami \$100,000.

Prašo Socialio Saugumo Ofisų Darbininkams

Ofisų ir Profesionalių Darbininkų Unija kreipėsi į Socialio Saugumo Tarybos pirmininką Arthur J. Altmeyer, raginant darbuotis praplėst Socialio Saugumo Aktą, kad juo būtų apimama 570,000 asmenų, dirbančių nepelningose organizacijose ir 200,000 bankų darbininkų.

Unija turi pagamins pataisą, kuri jau gavus CIO užgyrimą ir būsianti įteikta kongreso ir senato sekamoms sesijoms.

Keli Sužeista Spūstyje Gaut Darbą

Miestui paskelbus, kad ims penkis šimtus vyrų porterio darbams su \$900 iki \$1,200 į metus algos, suėjo virš penki tūkstančiai jaunu, viduramžių, senų, mažamokslų ir mokytų vyrų, norinčių gaut tą darbą. Išpildyta 5,092 aplikacijos. Galimas daiktas, kad buvo ir daugiau suėję, bet netekę vilties laimėti prasišalino tie, kurie dar kaip nors galb verstis.

Spaudimasis būti pirmesniu prie šių dienų didžiausios nesamos laimės—darbo—buvo toks didelis, kad keli sužeista. Išgirdęs apie tai, pats majoras pribuvo pas minia ir iškriktiavo tvarką, kuri leidžia tokiems dalykams dėtis, žadėdamas imtis žingsnių padėti taisyti.

Išleis Milioną Fėrų Juokdarius

Pasauliniuose fėruose manoma turėti ne tik galybę rimtų įdomybių, bet taip pat ir juokingų. Numatoma, kad kiekvienas skyrius savose parodose turės ką nors ir toje srityje. Ten taip pat bus specialės grupės, kurios tik juokų darymu ir tučiams savose koncepcijose. Tačiau jos ims specialius mokesčius. Tad fėrų komisija žada įrengt visą eilę juokingų spektaklių, kad kiekvienas atsilankęs į fėrus, išgalis ar neišgalis eit specialėna juokdaryų koncesijosna, turėtų progos sveikai pakvato.

Juokingų nemokamų spektaklių įrengimui fėrų komisija paskyrė milijoną dolerių.

"Mirtų Vainiko" Praktikos Ir Valdybos Posėdis

Po kelių savaitių atostogų, Lietuvių Liaudies Teatras vėl pradeda savo meninį darbą. "Mirtų Vainiko" vaidintojai sekantį šeštadienį, lygiai 1-mą valandą po pietų, "Laisvės" svetainėje turės savo praktikas. Vaidintojai kviečiami būti laiku.

Taipgi L. L. T. Valdyba turės posėdį; yra daugelis svarbių reikalų aptarti. Posėdis įvyks toj pačioj vietoj, kaip praktikos ir tuo pačiu laiku. Valdybos nariai būtinai dalyvaukite.

P. Baranauskas, Sekr.

Lietuvių Amerikos Piliėčių Klubo Nariams

Šiandien, (penktadienį) 2-ą rugsėjo, įvyks Liet. Am. Piliėčių Klubo mėnesinis susirinkimas. Pradžia 8-tą valandą vakare. Meldžiame visus narius būti būtinai laiku. Atsiveskite naujų narių. Organizacijoj niekad jųjų nebus per daug.

J. Nalivaika, Sekr.

DRĄSUS GAISRININKAS

Gaisrininkas Thomas J. Kehoe dviejų pėdų krantuku apėjo Bellevue Ligonbučio 8-to aukšto kampaną ir tarsi vaikščiodamas ant žemės prispaudė prie sienos grąsinusi sūkt nusižudyt proto ligonį William Ahern. Kiti gaisrininkai juos abu pro langą įtraukė vidun.

Frederick B. Sullivan, Dry Dock and Repair Corp. viršininkas, rastas nusinuodijęs gasu savo namuose, 863 St. Marks Ave.

AS HEAR AS YOUR MAIL BOX
Bank by mail Use check or money order
WRITE FOR BOOKLET
Bushwick
SAVINGS BANK
GRAND ST. AT GRAHAM AVE. BROOKLYN

Bandė Nusizudyti, Vos Nenužudė Kitus

Mrs. Monica Stoute, 40 m., 80 Winthrop St., nusiminus dėl negavimo darbo norėjo nusižudyti gasu. Jai tas pavyko, tačiau eksplodavęs gasas išdaužė langus ir apardė lubas bei sienas. Prie to, kilo gaisras. Laimei, kiti fiziniai nenukentėjo, nors 132 šeimos buvo išvarytos iš namų ir joms pridaryta nuostolių.

Henry Purchall, 118 Langham St., buvo areštuotas už kalinėjimą sekmadienį. Teisėjas bylą išmetė, sakdamas, kad taisymas savo namų sekmadienį nėra prieš įstatymus.

Dr. Herman Mendlowitz

33 Metai Praktikos
522 Bedford Avenue
Arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS
Nuo 1-3 dienų ir nuo 7-8 vak.
NEDELIOJIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampus E. 23rd Street

Barry P. Shalins

(Šalinskas)
LIETUVIS GRABORIUS

Suteikiame Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Kopyčią ir salę dėl pošermeninių pietų.
Teikiame nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
Woodhaven, L. I., N. Y.

Telephone: Evergreen 8-9770

J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalzmuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Geral Patyre Barberiai
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tarp Ten Eyck ir Mauger Sts.

Stephen Aromiskis
(Arnakauskas)
Graborius (Undertaker)
NOTARY PUBLIC
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: Evergreen 7-4335

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vėstuvų, Susirinkimų ir tt. Puikus stiečius su naujaisiais įtaisymais. Keturių bolų alleys.
KAINOS PRIEINAMOS
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-8872

PARDAVIMAI

Parsiduoda saldinių krautuvė, galima daryti gerą pragyvenimą. Savininkė atsisaukia todėl, kad sveikata silpna. Dėl daugiau informacijų kreipkitės po sekanciu antrašu: 15 Scholes St., Brooklyn, N. Y. (206-208)

REIKALAVIMAI

Reikalingas pavienis žmogus prižiūrėti 15 šeimų namo. Reikalinga mokančio pentyti-maliavoti. Išlygos — \$20 į mėnesį algos, kambarys ir valgis. A. Peters, 1001 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y. (206-208)

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

Dr. JOHN WALUK
161 NO. 6th STREET

VALANDOS:
8-10 ryte
1-2 p. p.
6-8 vak.
Sventadieniai susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

Dr. ED. W. ŽUKAUSKAS
1114 FOSTER AVENUE

VALANDOS:
1-2 p. p.
6-8 vakare
ir pagal sutartį.
Tel. Mansfield 6-8787

Dr. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 SO. 4th ST.

VALANDOS:
9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniai uždaryta
Tel. Evergreen 7-9105

Dr. BLADAS K. VENCIVS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 GRAND ST.

VALANDOS:
9-12 ryte
2-8 vakare
Tel. Stagg 2-0706
Namu, Republic 9-3040

Mateušas Simonavičius

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną savaitę karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedidelis atdara nuo 1 valandos diena iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes elevatorio stoties Tel. Evergreen 7-8886

NOTARY PUBLIC

Tel. Stagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi kopyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Lietuvių Kūro Kompanija

IEDAME
MASTER-KRAFT OIL BURNERS
I JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ SILDYTUVĄ
(Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmuruos jūsų namus ir idės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame apmokymus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas Evergreen 7-1661

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirtai kopūstai ir barščiai.

Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, vintų ir žalių.